

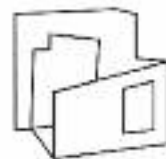
ELKARTASUNA AUZITARA

Irailean hasiko da Eneko Ibarguren eta beste 46 euskal herritarren aurkako makroepaiketa, Espainiako Auzitegi Nazionalen 20

dica home
www.dica.es

www.urrategiinteriorismo.com

URRATEGI
INTERIORISMO
barne diseinua

MILAR LARRAMENDI

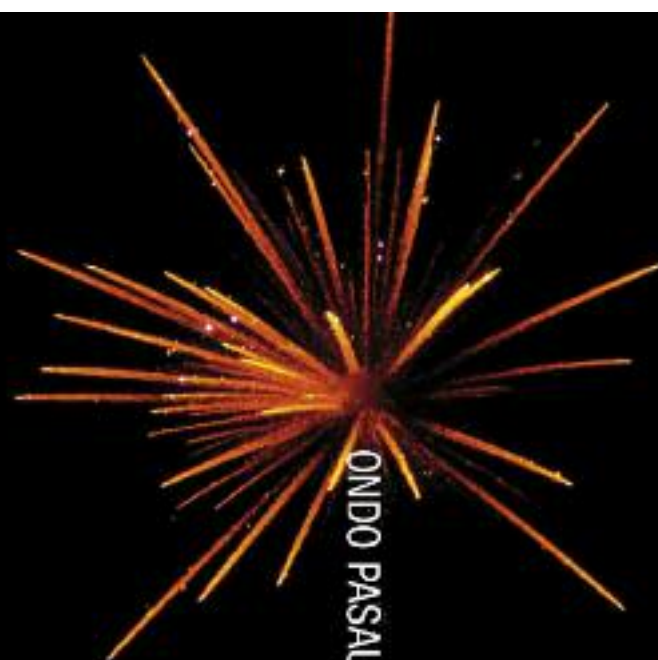

Julio Urkiza etorb. 16 | AZKOITIA
Tel. 943 85 18 97

Xabier Munibe 11 (Liburutegi ondoan) | AZKOITIA
Tel. 943 85 00 41 www.sukaldeak.eus

www.milar.eus

ONDO PASAU SANINAZIYUEKI

EREGLI

EUSKARA ETA KOMUNIKAZIOA

SORMENETIK ETA EUSKARATIK KOMUNIKAZIO
KULTURA ERAIKITZEN

ESTRATEGIA ETA SORMENA
ON LINE ETA OFF LINE

📍 Ildoroso Gurrutziaga, 12 behea

☎ 943 08 06 88

✉ eregi@eregi.eus

🌐 www.eregi.eus

uztarria

Argitaratzailea. Urolako

Komunikazio Taldea Koop. Elk.

Egoitza. Perez Arregi plaza 1, behea, (Azpeitia, 20730)

Telefona eta faxa. 943 15 03 58

Posta elektronikoa.

uztarria@uztarria.eus

Posta kutxa. 227, Azpeitia

Lege gordailua. ISSN 1576-7337

Zenbakia. 219.a (2019ko abuztua)

Urte. XVIII.a (1999ko azaroan sortua)

Maiztasuna. Hilabetekaria

Diseinua. Eregi Komunikazio eta Euskara Zerbitzuak

Publizitatea. 685780412 /

uztarria@uztarria.eus

Bazkidetza. 943 15 03 58

Tirada. 2.500 ale hilero

Inprimategia. Leitzaran Grafikak

Azaleko argazkia. J. Frantzesena

Webgunea.

www.uztarria.eus

Uztarria herri aldizkariaren laguntzaileak

DOMUSA
TEKNIK

Gipuzkoako Foru Aldundia

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

Eusko Jaurlaritzako
Hezkuntza, Hizkuntza
Politika eta Kultura Sailak
(Hizkuntza Politikarako
Sailburuordetzak) diruz
lagundua

Oharra. Uztarriak ez du bere gain hartzen aldizkarian esandako iritzien erantzukizunik

2019KO ABUZTUKO UZTARRIA ALDIZKARIAN ZER?

iritzia

Inkesta. Herrian zer sumatzen duzu faltan abuztuan? **13**

mamia

Elkarrizketa. Kike Zurutuza Euskal Herria Kirola elkarteko kidearekin solasean **04**
Klik! Azpeitiko ttuntturroen prestaketa lanak, irudietan **16**
Erreportajea. Herriko bi mago gazterekin hizketan **24**

jakiteko

Atzera begira. Marea Arroxak hamar urte beteko ditu aurtengo San Inazio festetan **34**

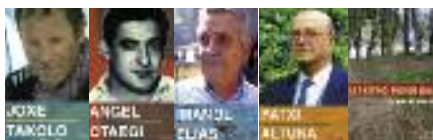
Ba al dakizu azaroan 20 urte beteko direla uztarria kultur koordinadora sortu zutela? Uztarria

Izan uztarriaren bazkide **t 943 15 03 58**

Herri aldizkariak gain, Uztarriaren produktuak ere eskuratuko dituzu. Uztarria Komunikazio Taldeak orain arte **13 liburu**, **CD 1**, **DVD 1** eta **biografia txikiak** atera ditu. Bazkideak baino ez ditu jasotzen.

1.060 bazkide gara Uztarria Komunikazio Taldean; eskerrik asko denei.

30 euro dira urtean.

Liburuxka biografikoak, oraingoz. Julian Bereziartua, Leo Etxeberria, Valentina Agirre, Santi Lazkano, Amaia Garmendia, Enkarna Arregi, Iñaki Bergara, Bernardo Aizpitarte 'Kabra', Enrike Zurutuza, Maria Jesus Arregi, Patxi Azkargorta

KIKE ZURUTUZA

Euskal Herria Kirola elkarteko kidea

“seleKzioa ez dago bere unerik gorenean”

Euskal Herria Kirolako kidea da azpeitiarra. Kirola nazio eraikuntzarako elementu baliagarria delakoan, Euskal SeleKzioaren aldeko lanean ari dira. 📝👁️ Elena Margüello

San Inazio kalean bizi da Kike Zurutuza, Gasteizen bizi izanagatik ez baitu ahazten bere jaioterria. Egun, euskara eta kirola ardatz hartuta, Euskal Herria Kirolan ari da lanean.

Abuztuaren 24an IX. Euskal Herria Kopako finala jokatu-ko dute Realak eta Athletic-ek Azpeitian. Joan zen urtean finalaurrekoa jokatu zen herrian. Aurten zergatik aukeratu duzue Azpeitia finala jokatzeko?

lazko finalaurrekoa kasualitatez jokatu zuten Azpeitian. Egun hartan Lagun Onakeko presidentek esan zuen polita izango litzateke la hurrengo urteko finala Azpeitian jokatzeko, klubaren 75. urteurrena zela eta. Hala ere, finalak

non jokatu aukeratzekoan hainbat irizpide izaten dugu kontuan: batetik, lurraldetasun irizpidea hartzen dugu kontuan, eta urtero Euskal Herriko lurralde desberdinak aukeratzen ditugu finala jokatzeko –iaz, adibidez, Zornotzan (Bizkaia) jokatu zuten–; bestetik, futbol zelaiaren kalitateari begiratzen diogu; eta gainera, dirulaguntzei ere garrantzia ematen diegu. Azpeitiak betetzen zuen lurraldetasun irizpidea, eta Garmendipe Gipuzkoako zelairik onenetarikoa ez bada ere, belar naturala duen bakarretakoa da. Horrez gain, finala jokatu ahal izateko laguntzak lortu genituen, eta hiru irizpide horiek tarteko erabaki genuen finala Azpeitian jokatzeko.

|||DATUAK|||||

|||Jaio. 1958ko uztailaren 27a. |||Herria. Azpeitia. |||Bizi tokia. Gasteiz. |||Lanbidea. Komertziala eta Euskal Herria Kirola elkarteko kidea.

Euskal Herria Kirola elkar-teak antolatzen du Euskal Herria Kopa. Zer da Euskal Herria Kirola elkartea?

2009an kirolarien ekimenez sortu zen elkarte bat da, behar batetik sortutakoa. Kirolarien ustez, sasoi hartan ez zen Euskal Herrian kirol ekintzak gauzatzeko estrategia urratsik ematen, ezta Euskal Herrian kirol egiturak antolatzeko ere. Gaiaren bueltan, askotariko sentsibilitateak nabarmentzen ziren, baina kirolariek urrats bat gehiago egin behar zela uste zuten. Aldarrikapeneta-

tik haratago, aldarrikapenak gauzatzeko zituen erakunde bat sortzeko beharra azpimarratu zuten. Hain zuzen ere, Euskal Herria oinarri hartuta eta Euskal SeleKzioen ofizialtasuna gauzatzeko estrategia kontuan hartuta kirolariek sortutako elkarte da.

Eta zu nolatan sartu zinen Euskal Herria Kirola elkar-tean?

Beti izan dut kezka euskararekiko eta kirolarekiko. Bere garaian, *Euskaldunon Egunkarian*, *Berrian* eta marketin arloan egin nuen lan, eta banuen gai horieki-ko kezka; lan haietan ere kezka horiei erantzuteko norabidean aritu nintzen. Nire ustez, kirola herri bat batzeko tresna garrantzitsua da, eta euskara zein Eus-

kal Herria prestigiatzeko elementu garrantzitsua ere bai. Ezberdinen arteko batura egiteko tresna ezin hobeia da kirola. Euskal Herria Kirola elkartean lanean ari ziren pertsonak gertukoak nituen, eta proiektuan murgiltzea eskaini zidaten. Oso gustura hartu nuen proposamena, eta azken seizazpi urte hauetan buru-belarri aritu naiz elkartean lanean.

Zer egoeratan dago Euskal Selektzioa gaur egun? Indarra galtzen ari al da?

Indarra galtzen ari da, eta hain zuzen, horregatik ere sortu zen Euskal Herria Kirola. Selektzioa ez dago bere unerik gorenean, baina euskaldunontzat oso garrantzitsua da denok batzeko eta munduan proiektzioa izateko. Euskal Selektzioa sustatzeko saiakera guztiak egiten ari gara gure txikian. Futboleak, adibidez, FIFAra eta UEFAra ofizialki eskaera bat bidaltzeko saiakera egiten ahalegindu gara. Izan ere, Euskal Herriak oraindik ez du aukeratu liga horietan selektzio propioa izan nahi duen ala ez. Festak egin ditugu, aldarrikapenak eta pankartak ere bai, baina ofizialki ez gara inora joan eta ez dugu ezer aurkeztu. Badakigu prozesua oso zaila dela, baina ezezkorik ez dugu jaso eskaerarik ez dugulako egin oraindik. Ez gara iritsi saiakerak eraman gaitzakeen muturrera. Hala ere, ekimen garrantzitsuak egiten ari gara Euskal Selektzioa sustatzeko bidean. Kirol gehienetan, ofizialki estatuak ez diren herrialdeek parte har dezakete, nahiz eta geroz eta zailagoa den hori lortzea. Pilotaren kasuan, adibidez, zirrikitu legal garrantzitsu bat badago: modalitatea sortu den herrialdeak parte hartzeko eskubidea du, nazioa ez izan ez arren. Beste kirol askotan, berriz, munduko kopak enpresa garrantzitsuek sortzen dituzte. Beraz, erabakia esku pribatuaren egoten da. Legeak esaten du ez dagoela estatu izan gabe parte hartzea debekatzen duen araurik. Horregatik, urratsak eman behar

“guztiori dagokigu Euskal selektzioa bultzatzea”

“ez gara iritsi saiakerak eraman gaitzakeen muturrera”

dira Euskal Herriagatik eta Euskal Herriak kanpoan proiektzioa izan dezan.

Zer pauso eman behar lirateke selektzioa bultzatzeko?

Beti jokalarien bizkarrean jartzen da pisua, baina erantzukizuna gizar-tearena eta erakunde pribatuena nahiz publikoena da. Jokalariak inplikatu egin behar dute gizar-tearen parte eta lider diren neurrian, baina guztioi dagokigu Euskal Selektzioa bultzatzea: federazioei, Eusko Jaurlaritzari, euskal erakunde publikoei, gizar-teari... Guztion artean lortuko dugu zerbait. Dena den, ez daukat erantzun zehatzik zer urrats egin behar diren esateko, diziplina bakoitzean pauso desberdinak eman behar direlako; batzuetan besteetan baino errazagoak dira urrats horiek. Trinketeko pilotari batzuek, adibidez, Espainiako Selektzioarekin ez direla joango esana dute. Uste dut, herri bezala, jokalarien hautuak errespetatu egin behar ditugula; Espainiarekin joan nahi duena errespetatu egin behar dugu, eta joan nahi ez duena ere bai. Erabakitzeak ez dezala kirolariaren ibilbidea kalte-tu.

Gizartean nola piztu daiteke berriro Euskal Selektzioarekiko atxikimendua?

Euskal Selektzioak orain dela urte batzuk zuen ospea engainu bat zela eta urrats praktikorik ez zela ematen ohartarazi zuten kirolariak eta elkarteko kideek behin baino gehiagotan. Kirolari batzuek protesta oso serioak ere egin zituzten, beraien etorkizun

profesionala zalantzan jartzerainokoak. Abisatzun zuten selekzioaren garai hartako bidea agortzera zihoala, zerbait berria egin behar zela, ilusioak sortu behar zirela. Hortik sortu zen neurri batean Euskal Herria Kirola elkarteak. Gizarteak Euskal Selektioarekiko jarrera oso ona du, inkestek ere gehiengo alde dagoela eta kontrako jarrerarik ez dagoela esaten dute. Hala ere, gauza bat jarrera positiboa izatea da, eta bestea, jarrera aktiboa izatea. Bide horretan, guztiok daukagu zer eginga, jendea ilusioz betetzea eta jendea piztea beharrezkoa da. Sinesgarritasuna galdu da azken urteetan, selekzioaren bideak zerbait eman dezakeenaren ilusioa galdu du jendeak. Beraz, sinesgarritasuna eman behar diogu proiektuari.

Gaur egun, ba al daude Euskal Herriaren izenean lehiatzeko aukerak?

Euskal Herriko kirolariak Euskal Herriaren izenean ari dira lehiatzen zenbait diziplinetan. Besteak beste, mendi lasterketetan, boxeoa, surfean eta sokatiran. Hala ere, kirol batzuetan Euskal Selektioaren izenean aritzetik oso gertu egon garenean, Espainiak eta Frantziak mozteko presio handiak egin dituzte; eta Kataluniarren kasuan are nabarmenagoa da errealitate hori.

Euskal Herria Kirolak anto-

Euskal Herria Koparen aurkezpeneko irudia. Ezkerretik aurrea da Zurutuza. ||| **Uztarrria**

latzen dituen futbol txapelketetan, oso desberdina da emakumeen nahiz gizonen parte-hartzea. Zergatik?

Garai batean, Euskal Herria Kirolan aritzen ziren pertsonen iruditu zitzairen emakumeen futbolak etorkizuna izan zezakeela, eta orduan sortu zuten Euskal Herria Kopa, zazpi lurraldeetako emakumeek parte har zezaten. Eta hain zuzen ere, Azpeitian jokatu zuten lehenengo edizioako finala. Gizonetakoetan bestelako burutapen bat izan genuen. Orain dela hiru urte, Osasuna Espainiako Lehe-

nengo Mailara igo zenean, bost euskal taldeekin kopa bat antolatzeari bururatu zitzaigun, baina egitekoa oso zaila zela konturatu ginen. Beraz, zerbait birtuala egitea pentsatu genuen: liga ofizialean elkarren aurka jokatu eta partiden emaitzak kontuan hartuta, sailkapen bat egitea. Sailkapen horretako lehenengo bi taldeei txapela jokatzeko aukera ematea pentsatu genuen. Beraz, horiek jokatzun dute finala.

Azpeitiarra izatez, Gasteizen bizi zara. Ilusioa egin al dizu aurtengo Euskal Herria

Koparen finala Azpeitian izateak?

Bai, azpeitiarra naiz, eta gustura hartu dut finala etxean jokatzeari berria. 19 urte nituenean joan nintzen Azpeititik, eta ordutik, bi urtez bakarrik bizi izan naiz jaioterrian. Hala ere, oso azpeitiarra sentitzen naiz. Familia eta lagunak Azpeitian ditut, eta turismo bulegoetan nongoa naizen galdetzen didatenean, ez dut gasteiztarra naizela esaten, azpeitiarra naizela baizik. Ez dakit ona edo txarra den, baina azpeitiarra sentitzen naiz. ✱

BIYONA
BERRIKUNTZAK-REFORMAS
www.biyona.net / biyona@biyona.net

Etxebizitza
zaharberritzea
nahi duzu?

Erositako etxebizitza
eraberritu nahi duzu?

Zer eskaintzen dugu?

Konpromisorik gabeko aurrekontua
Gremioen koordinazioa
Epeak betetzea
Erakusketa handiak

Abendako poligonoa, 2
Tel. 943 135 016
Zarauz

Santiago auzoa, 12
Tel. 943 343 443
Zumala

San Juan, 16 edif. AORR
Tel. 943 862 110
Azkoitia

Gesalega Kalea, 18
Tel. 943 148 241
Zestoa

Eskerrik asko aukeragatik

Eskerrik asko Uztarría osatzen duzuenoi, emandako aukeragatik. Jada denboratxo bat pasatu da nigana jo eta idazteko eta marrazteko aukera eskaini zenidatene-tik. Ederki asko gogoratzen dut Libre Office ireki, eta orri zuria eta ni elkarri begira egon ginen uneaz. Unea eta sentipena, bertigoaren eta errespetuaren arteko zerbait, amildegiaren sakona begi-bistan izan nuen unea, alegia.

Irakurri nauzuonok gutxi gorabehera antze-manda egongo zarete zertaz idazteko erabili dudana eskainitako aukera. Eta ez baduzue antzeman, hementxe nago nire asmoa azaltzeko. Uztarriakoei argi azaldu zidaten idazten nuenak Azpeitiarekin nolabaiteko zerikusia izan behar zuela; hitz kopuruaren zenbatekoa ere erraztu zidaten, eta maiztasuna nahiz datak aipatu, aipatu zizkidaten... Ez dizuet gezurrik esango: zintzo hasi nintzen hitza betetzen, baina nire erakoa naizenez, eta asmo txarrik gabe, ia-ia nahi dudana egin dut, natural.

Inor mindu nahi gabe, naizen bezalakoa agertzen saiatu naiz. Nire ingurukoez, haien ohiturez, politikaren eraginaz, nire ustez egiteko edo hobetzeko dauden gauzez idatzi dut; eskerrak emateko ere erabili dut idatzia, baita esku zabaltasunaz, bidaiatzearen onurez eta gertu ditugunak ezagutzeaz ere; aurreiritzien kontra ere idatzi dut sarritan, nire ametsaz ari-tzeko eta maite ditudan omentzeko erabili dut idatzia. Horrexegatik eta bihotzez, esker-tzen dizuet emandako aukera. Eta noski, idatzi-takoa estimatu duzuenoi ere eskertua nago!

Eskerrak animaliei ere

Eskerrak emanda, behar bada nire azken bat-batekoa dena horren maite ditudan animaliei eskaini nahi diet. Ez, ez dira pertsonak; ez dute gu bezala hitz egiten; eta ilea ez zaie gure leku berean hazten. Baina ez zaigu inoiz ahaztu behar horiei eskerrak ematea. Ume-umetatik, besteekin arduratsu izaten erakutsi didate; bueltan ezer eskatu gabe maitatzen, gauza xumeez gozatzen, bakoitza den bezalakoa onar-

||||||| **olatx aguado** |||||

||| Eskerrak emanda, behar bada nire azken bat-batekoa dena horren maite ditudan animaliei eskaini nahi diet

tuz maitatzen. Baina erakutsi nahi izan didaten hori interpretatzeko, ulertzeko eta estimatzeko, lehenik animalia bakoitzaren ezberdintasunak eta berezkitasunak ezagutzea beharrezkoa zaigu, baita ezpezie berekoak izanda ere.

Guraso direnentzat eta ez direnentzat mezua: umeek animaliekiko duten berezko kuro-sitatea baloratu, mundua gurea eta anima-liena denaren kontzientzia izan dezaten, eta on-dorioz, ingurumena zaindu dezaten eta ohitura koherenteak eta jasangarriak izan ditzaten. Oporretan baserri eskoletara joan, arratsalde euritsueta dokumentalak ikusi National Geo-graphic-en, etxeko katu, txakur, arrain edo dor-tokei begira egon. Amamaren baserrira joan, arropa zaharrak jantzi eta oilategiko arrautza jan askaritan. Zerura begiratu eta txorien hegaldi akrobatikoez gozatu, begiak itxi eta haien kantuak entzun, hausnartu herrian hala moduz bizi diren animalien bizi kalitateaz, saihestu MacDonaldsera joatea eta zergatia azaldu.

Txakurtegiak goraino ditugu, animalien Gar-biguneak bailiran! Zaindu maite zaituen hori! Bi pasadizo berdadero kontatuz amaitu nahiko nuke 8-9 urteko ume batek aitari –bero izugarria egiten zuen egun batean– galdetutakoa: “Aita, zergatik ez du txakurrak ahoa ixten?”. Eta 10-12 urteko umeak amari: “Ama, katuak eguzkitako krema behar al du?”. Ba bai, puntu horretan daude ume asko. Ez al da kezkatzekoa?*

Uda garaiaz bost bertsio

1. bertsioa: uda garaia askapen garaia da gutako askorentzat, urte osoko bizkar-makurtzearen ondotik ondo merezitako libertatea dastatzeko garaia. Goizeko bostetan esnatu, eta fundizioan urtzeak; berrogei gaixo egun bakarrean artatzeak; 6 urteko hogeita hamar ume eguna joan eta eguna etorri ahalik eta eredugarrien hezi beharrak; edo astebururo zein festa egunero modu ezin beltzagoan kobratutako lau sosen truke eda-taile amorratuak asetzeak zerbait ona izan behar zuten eta hori da opor-garaia. Motorra lehertu aurretik engranajea eta torlojuak olioztatu beharra makinak aurrera egingo badu. Eta horrela urtebeteko zkloa ixten da, hurrengo *pit stopera* arte. Metabolismo sozial zehatz honentzat oxigenoa da hainbeste merezitako opor garaia.

2.bertsioa: uda garaia askapen garaia da gutako askorentzat; urte osoko lan, ikasketa, ahalegin eta esfortzuaren ondotik hainbeste desio izan dugun garaia. Uda da lagunarteko garagardo freskoa, uda da kaleko giroaren aparretan disfrutatzea. Eguzkiaren berotasun ederrak azala erretzen duenean *aftersun* poteak leunki igurztea. Hondartzan urte osoko entrenamendu fisikoa antzeman dadin lan egin dut, eta orain da nire garaia. Tabernako argi koloretsuek diz-diz egingo dute beso-gihar markatuotan.

3.bertsioa: uda garaia askapen garaia da askorentzat. Urte osoan eguneroko lanez mimatu dugu gure harremana, konstantzia eta esfortzua eskaini dizkiogu, eta badirudi nekatu samartuta gaudela. Gaur egun, oso zaila da pertsona bakarrarekin soilik egotea, eta badakizu, pentsatzen dut elkarri oxigenoa eman beharko geniokeela. Ez dakit noiz arte baina uda da eta neure erara ibili nahi dut, inori azalpenik eman beharrik gabe. Gero, neguan, beheko suaren garaia iristen denean, nork daki, baliteke orduan...

4.bertsioa: uda garaia askapen garaia da batzuentzat. Guk, berriz, urte osoa apunte ar-

|||||||jon gurrutxaga|||||||

|||Urte sasoi honen gaineko ikuspegi ezberdinak dira identifikatu ditudan apurrak, eta topikoetan oinarrituak, ezinbestean

tean gatibu pasatzen dugu eta bi hilabete hauek zukutu behar izaten ditugu urte osorako koltxoia egiteko. Udalekuetan, tabernan, udal brigadan, haurrak zaintzen edo Eroskiko hornitzaile moduan. Uztarriako iragarkietan ingenieritza biokimikoa ikasten ari naizela jartzeak ez dit ezertarako balio, eta gutxiago EHUn ikasita; normalegia da, prestigioa falta du; ez du *punchik*. Askoz eraginkorragoa da 21 urteko neska azpeitiar euskalduna, eta, horrez gain, arduratsua naizela jartzea. Hori da udako lan-merkatuan *realpolitik*.

5.bertsioa: uda garaia beti da eten bat eguneroko zurrunbilo eroan. Neure buruarengan denbora inbertitzen dudana sasoi bakarra. Santiago bidea, Pirinioak, Nafarroako basoetara egindako txangoak... aitzakia baino ez dira. Nahiz izaten dudana da neure existentziaren, bizimoduaren eta hartutako erabakien gaineko erradiografia kritikoa egitea, eta horretarako funtsezkoa zait astebete bakar-bakarrik igarotzea. *Brainstorming* udatiarra niretzako ezinbestekoa dela sine-tsita bizi naiz, baita irailean orain arteko bizimoduarekin jarraitzea erabakitzen badut ere. Azken hori ere neure erabaki konszientea izango da, neuk norabidetzen baitut neure bizitza, udako txango barnekoia eskerrak.

Balizko ikerketarako galderak

Urte sasoi honen gaineko ikuspegi ezberdinak dira identifikatu ditudan apurrak, eta topikoetan oinarrituak, ezinbestean.

Beste bertsio batzuk ere izan zitezkeen. Hori baino gehiago inporta zait, ordea, gehienok zer bizi-ikuskera erreproduzitzen dugun. Baliabideak baneuzka, ikerketa soziologiko bat egingo nuke, eta gazte zein ikasle prekarioak galdekatu, pentsiodunak, emakume migratzaileak eta tabernetako beharginak. Herriko errolda aztertu, errentaren araberako mailaketa egin, familien profil diferentek hartu eta familia horietako haurrei galdetu ea uda garaia zer garai klase den eurentzako.*

uztarria

 AZPEITIKO KOMUNIKAZIO TALDEA

ZER
AURKITU
NAHI
DUZU?

Hemen da

Azpeitiko gidu

HIZKUNTZ ESKUBIDEAK

Banakotik kolektibora

2020aren hondarrean iritsiko da Euskaraldia bigarrenez. ‘Ahobizi’ eta ‘belarriprest’ rolak mantenduta, egitasmoak izango du berrikuntzarik; ariguneak sortuko dituzte euskaraz eroso aritzeko. Julene Frantzesena

Euskaraldiaren bigarren edizioa 2020ko azarotik abendura egingo dute, hizkuntza ohiturak aldatzea helburu hartuta. Joan zen urtean egindako gisan, *ahobizi* eta *belarriprest* rolak izango ditu ardatz egitasmoak, baina izango du berritasunik; izan ere, ariketa taldean egiteko aukera izango dute herriarrek.

Arigune kontzeptua sortu dute datorren urteko Euskaraldirako. Hain zuzen ere, euskaraz eroso jarduteko espazioak sortuko dituzte, eta horietan bermatuta izango da partaide guztiek gutxienez euskarra ulertzen dutela. Bi arigune mota finkatu dituzte: barnekoak eta kanpora begirakoak. Barne ariguneak leku eta talde itxietakoak izango dira, adibidez, enpresa bateko departamendu batekoa. Kanpora begirakoak, berriz, herriarrek harremana duten entitateei lotutakoak izango dira, hala nola saltokie-

tan nahiz zerbitzu publikoetan osatutakoak. Beraz, Euskaraldiaren bigarren edizioa norbanakoentzat ariketaz haratago, kolektiboentzat ere izango da.

Euskaltzaleen Topagunea eta Eusko Jaurilaritza hasi dira dagoeneko Euskaraldia antolatzen, eta horiek bidelagun dituzte erakundeak nahiz euskalgintzako eragileak. Bigarren edizioa aurkeztu ez badute ere, dagoeneko prest dute oinarritzko proposamena. Gainera, jada hasi dira herriz herri proiektua aurkeztzen, aurreko edizioan lege, herrietako batzordeek sustatuko dutelako proiektua.

2018ko euskaraldia 11 egunekoa izan zen, eta 2020koa hamabost egunekoa izango da. Hain zuzen ere, azaroaren 20an hasi eta abenduaren 4an bukatuko da. Bigarren edizioan ere *ahobizi* eta *belarriprest* txapak baliatuko dituzte ariketa gauzatze-ko.*

Iazko Euskaraldiko Azpeitiko irudi bat. Uztarria

Maite Etxezarreta.

ESANA DAGO

III “[Mendi Lasterketen Kopa] Ezin bukatu izanak pena ematen dit, baina egin ditudan lasterketetan oso sentipen onak izan ditut”

MAITE ETXEZARRETA
lasterkaria

III “Misteriozko nobela izango da, baina ez polizia eleberri tipiko bat”

III “Liburu bat idazteko denbora behar da, eta kaleratu ostean ere jarraitu egiten du liburuaren ibilbideak”

MIREN GORROTXATEGI
(H)ilbeltza Bekaren irabazlea

KOLOREAREN ESPARRUAN EZ DUGU MUGARIK

URBISTONDO MARGOAK

Salbe Auzunea, 35 behea 20730 AZPEITIA - Urrut.: 943 81 57 81

 Aiortza Autoak

CITROËN 943 81 915 - AZPEITIA
aiortzaautoak@telefonos.net

MOTA GUZTIETAKO AUTOEN KONPONKETAK

Dale fuego

Dena dela, egoera onartu eta esker onekoa izan. Asko dakien lagunak aholkatzen didan bizitzako aurreneko lege edo agindua. Adinarena barneratzea kostatu egiten bazait ere, aspaldi onartu nuen gaztaroaren tren bizia Urbietaren geltokitik pasatu zela. Joan zen. Eta ez da itzuliko. Gazteak berarekin duen sua, gasolina eta txispa aspaldi baretu ziren nigan. Egia esan, nirea txinparta eta gasoila izan zela esango nuke. Baina bai, gazte sentitu arren ez naiz gaztea, eta hori, onartuta eta asimilatuta daukat. Sentitu eta izan, antzekoak dirudite baina oso ezberdinak dira.

No problem. Gaztaroaren sua, besteak beste, gorputzak sumatzen du. Lehen, iraganean, hormonak eta testosterona ezin orekaturik izan. Dragon Khanean bezala, etengabe, gora eta behera, dena bat-batean, guztia kolpetik. Orain, aldaketa horiek kolesterolean, hemoglobinan eta horrelakoetan gertatzen dira. Pentsatzen hasita, beti xiringa, pilula eta jarabe artean. Eta beti, edo ia beti, neurritz kanpo.

Adin kontua ez da. Batzuek beti dute arriskua. Baina udan, mama goxoa, pilula edo xiringa dela, hormona eta testosterona lurrika-

rak etengabeak dira. Sua, bere gorenean. Eta, suhiltzailerik gabe, sua kontrolatzen jakin behar da.

Suterik ez dugu ez nahi eta ez behar. Suterik ez gertatzeko, tatuatu burmuinean, EZ beti, beti dela EZ. Eta burmuineko garun horiek erabiliz gero, pakete, ezezkorik jaso beharrik ere ez zagok. Oso-oso ergela ez baldin ba haiz, berehala konturatuko haiz. Eskuak kieto eta mingaina goxo.

Gizatasunez jokatu eta izan zoriontsu. Opor on eta saninaziyotan, SUE. Baina suterik ez.✱

txetxu urbieta

IKUSTEKOAK

▲ UME DENDA SINBERGUENTZAKO ZUBIKO PETRILEAN.

Etxean dituzten jostailuak, bestelako trasteak edota beraiek eskuz egindako harizko eskumuturreko koloretsuak zubi gaineko petrilean txukun-txukun atundu eta beren 'denda' nahi duenaren esku jartzea izaten da uda parteko planetako bat Urrestillako umeentzat. Dendari izena ematen dion karteltxoak ere jarri dute aurtan. 📧 Mailo Oiarzabal✱

|||UZTAILEKO ARGAZKIEN OINAK. HIL HONETAN...||||||||||||||

|||||||ieltxu caballero|||||

Arreta handirik ez

Musika, herriko hainbat txokotara

KULTURA. Kuriosoa egin zitzaidan Sala anaiek eta Azkaiter Pelox taldeak eskaini zuten kontzertu formatua; izan ere, herriko hainbat txokotara eta tabernetara hurbildu zuten beraien musika. Pintxopotea girotzeko modu ederra da, herritarrek zuzeneko musika entzuteko aukeraz gozatu zutelako tragoa hartzen zeuden bitartean. Ondo legoke tartean behin horrelako kontzertuak egitea.

HERRIA. Saninazioak heltzear direla eta, herriko zenbait leku txukun eta garbi uzten ari dira, zezen plaza edo udaletxea esate baterako. Baina badirudi beste zenbait lekuri ez diotela arreta handirik jartzen, bidegorriari adibidez. Duela hilabete batzuk ere idatzi nuen bidegorriaren egoerari buruz aldizkari honetan, baina dirudienez antzeko egoeran jarraitzen du. Norbaitek bertan min hartu arte?

Lehengo lepotik burua

POLITIKA. Nahiz eta zortzi urte pasatu diren taldeak jardun armatua utzi zuenetik, badirudi "dena da ETA" delako argudioari inoiz baino indar handiagoa eman diotela. Mezu argi eta garbi bat emateagatik, edozerrengatik, terrorismoa leporatu dezakete, hala nola rap kantu bat

egiteagatik, taberna bateko liskar bateagatik, edo kasu honetan, euskal presoen eskubideak defendatzeagatik. Helduko ote da GAL eta antzekoak edota frankismoa bera modu eta indar berarekin epaituko dituzten eguna?*

INKESTA

Herrian zer
sumatzen duzu
faltan abuztuan?

A. Izagirre/ I. Elustondo

ASIER ITULAIN

15 urte

"Ez dut uste
abuztua inoiz
herrian igaro
dudanik, baina

hemen geratuko banintz,
ziurrenik jendea sumatuko nuke
faltan. Beste urte sasoieta
egoten den giroa falta izaten da."

IZASKUN LETAMENDIA

53 urte

"Ez dut hemen
igarotzen
abuztua, Errioxara
joaten bainaiz.

Dena den, azken astean herrira
itzultzen naiz, eta ia ez naiz
baserritik jaisten, dena itxita
egoten delako. Ia kafe bat
hartzeko aukerarik ere ez da
egoten".

LEIRE ARENAS

26 urte

"Ezer ez dut
sumatzen faltan,
primeran egoten
da niretzat herria

abuztuan, bake-bakean.
Herrian egotea tokatu izan
zaidanean, gustura gelditu izan
naiz".

AMAIA OTAEGI

51 urte

"Ezer ez. Jende
gutxi egoten da
herrian, baina
aparkatzeko

nahikoa leku izaten dut.
Normalean, lana egiten dut
abuztuan, eta gustatzen zait
herrian egoten den lasaitasuna".*

Ba ez da hori izango...

T xisteak dio ehun urte bete zituen gizasemeari elkarrizketa egin ziotela, eta adin horretara iristeko sekretua zein zen galdetuta, inorekin ez zuela eztabaidatzen erantzun zuela. "Ez da hori izango!", bota, kazetariak, eta "ba ez da hori izango", erantzun, mendea bete berriak. Ni, erdira iristera noan honetan, ileak burutik bizkarrera erori eta kimu berririk ernai ez, baina sustraia belarri- zein sudur-zuloetatik irteten hasi zaizkidan honetan, konturatu naiz ikamikan aritzeko gero eta gogo gutxiago dudala. Jaso alea. Eta hamarrekoa. Baita ustela ere.

Mende erdia bete eta ikasleen idazlanak irakurtzeko betaurrekoak beharko ditudala konturatzea, dena bat –eta beharbada belarrietako tentakulu horiek dira entzumena eragozten didatenak–. Bertan omen zakila ikusteko ispilua beharrezko bihurtzen den garaia, eta sexua, ahozko –egin, apenas; hari buruz hitz egin, oroimenez, asko–. Oroimenez ere larri gabiltza: izenak eta errekaduak gogoratzeko

lanak izaten ditugu batzuetan –gehiegitan–. Baina adinaren ajeak aje, konturatu naiz gero eta gutxiago inporta zaidala ingurukoek nitaz diotena. Esan dezaketena. Eta gauza bera gertatzen zait haiek egiten dutenarekin. Buruan soropil urria izateak hori dauka, denak irrist egiten duela.

Jose Saramago pentsalari eta idazle portugaldar handiak zioen bestea konbentzitzen saiatzea haren ganako errespetu falta dela, kolonizazio ahalegina –ez nahastu kolonoskopiarekin, berrogeita hamarlariorok, biak ere atea leku beretik jotzen badute ere–. Hortaz, saiatzen naiz inor ez konbentzitzen. Bestalde, ez nituzke 100 urte bete nahiko denari eta guztioi ameto emanez. Popatik zuei eta Koloni. Hala ere, bi hilabete barru berriz txoko honetan aurkitzen banauzue, ez da seinale txarra izango –niretzat behintzat–, erdiak beteak izango ditut-eta. Horrela jarraituko dugu, beraz: nik neurea bota, eta zuek pentsatu eta egin zeuena. Niri bost. Eta zero.*

imanol amano

galdetzen hasita, etorriko al da inigo
urkullu lehendakaria abuztuaren leko
ekitaldi instituzionalera? Uztarria

Emakumeak txapelketan?

E uskal" txapelak desagertzen ari dira euskaldun gizonezkoen buruetan, baina ez hizkuntzan, eta are gutxiago gure harremanen eta ametsen mundu sinbolikoan, zeinatan txapela garaipenaren ikur preziatua baita. Lehiaketari txapelketa deitzen diogu, eta irabazleari –gizonezko nahiz emakume, pilotari, bertsolari nahiz dantzari– txapel handia ezartzen zaio, txorten eta guzti. Irabazlea txapeldun.

Zergatik jarri, ordea, emakume garaileari buruan txapela? Ez da galdera makala. Erantzuna denok dakigu: gizonezkoen txapelketak izan direlako ia denak, eta gizonezkoak irabazle ia beti. Gizona txapeldun.

Ez da batik bat hiztegi arazoa, hiztegiak islatzen duen gizartearena baizik, gizona txapeldun den gizartearen arazoa, alegia. Askoz gehiago: gizakiaren eta gizadiaren arazo nagusia da, txapelaren ametsak bizi duen giza espezie osoaren arazoa. Txapelketa bera da arazoa.

Ezinbestekoa da, noski, orain arte ia gizonezkoenak bakarrik izan diren kirol lehiaketetan ere –pilota eta futbola, kasu–, eta baldintza berdintasunean –hasteko, soldata berdinarekin– parte hartzeko eskubidea emakumeei aitortzea; areago, egiazki ahalbidetzea.

Ezinbestekoa da, baina ez da nahikoa. Txapelketaren logika gainditzeko, elkar neurketaren sua itzaltzen, txapeldun irrika menderatzen, garaitu beharra garaitzen ez dugun bitartean, indar eta abilezia gehien dutenek, hots, irabazleek, jarraituko dute futbol zelaia eta frontoiak betetzen. Dirua txapeldun. Hortik jai dago.

Ez marka eta balentriekin, baizik eta jolas hutsarekin gozatzen ikasiko dugunean, hurrek bezala; eta kirolari guztiak, gizon eta emakume, lehiarik gabe lehiatuko direnean, orduan izango da berdintasuna.

Gizatasuna txapeldun.*

joxe arregi

TXUPINAZOA IKUSTERA ETORRI NAUK, INAZIO...

*Inazio gure patroia handia
Jesusen konpainia
fundatu eta dezu armatu
ez da ez etsairik jarriko zaizunik
inolaz aurrean gaurko egunean
nahiz betor Luzifer deabrua
utzirik inperua!*

Kaleek diote

Kaliek gero eta zikino zaren herriyen. Lehen ez hitunan hainbeste pankarta eta pintada ikusten", entzun diot bati Etxe-Zuriko terrazan. Azoka eguna da eta enkarguak egin aurreko kafeak kalte egin dit bere argudio sorta entzunda. Altxatu eta -arreta selektiboren erruz agian- "kaleko zikinkeriei" begira igaro dut Erdikalea.

Plaza aldera noala kontagailu bat paretan, sistemak erail dituenen kopurua erakutsiz. Kalean gora esku batzuk elkarri lotuta, *Bizitzak erdigunean* dio M8rako margotutako hormak. Ohiko kartelak alde batean eta bes-

tean, datozen ekitaldien iragarle. Elizkalera doan pasabidetik Mauriziak keinu egin didala esango nuke; eta Patxipirata atezain izan zen lokalean, aitona batek eskutik heltzen dio haur bati, presoen argazkien begiradapean. Aurrera jarraitu dut uso tiraketaren eta zezeken aurrakako mezuen artean. *47ak libre* dio pankarta izatera kondenatu dugun plastiko zuriak Plaza Txikian, eta gazteak ez dabiltzala konforme adierazi dit kioskoa inguratzen duenak.

Plazako postuak gurutzatu bitartean, Etxe-Zurin utzitako herritarra bezalakoekin Alde

|||||||felipe murillo|||

Zaharretik txango turistikoa egitea otu zait. Basazabal jauregia bisitatu beharrean, kaleko horma-irudi, kartel eta panfletoen atzean dauden historiak azalduko nizkieke, "kaleko zikinkeriak" herritarrek pairatzen dituzten miserien ispilu direla agertuko dien gidari baten modura. Ados egon ala ez, norbaiten kezka direla eta beste aldera begiratzea ere hautu bat egitea dela esango nieke.

Eskaileretan gora, bakarrizketan ari naizela, Santutxora iritsi naiz. Bihotz baten marrazkiak eman dit ongietorria, *Zilegi da sentitzea* lemarekin. Dena ez dago galduta.*

||||haizea egiguren-edurne mendizabal (Arremanitzeko kideak)|||

Erotikan Plax!

Igerilekuko soroslea da Hiart Arrizabalaga, eta hari egokitu zaio hil honetan galderei erantzutea.

Zure lanari dagokionez, zerk berotzen zaitu gehien?

Norbere gorputzarekin inoiz baino gertuago eta gardenago egoteak.

Nola ligatzen da igerilekuan?

Norbere buruarekin gustura eta seguru sentituta; arrokekin edo gabe.

Soroslearen eserlekutik begiraruta, nola gozatzen dute herritarrek?

Lasaitasun bila etortzen dira denbora librean, eguneroko errutinatik eta buruhausteetatik ihesi.

Zaintza ardurak dituzu igerilekuan. Sorosle gisa, nola zaintzen zara zu?

Fisikoki, kirola eginez. Psikologikoki, gogorragoa da, baina beharrezkoa askotan. Larrialdietan odol hotza izateak laguntzen du.

Harremanetan, ur handietan edo txikietan?

Ur handietan gehiago sartzen naitzela esango nuke.

Maitasun kontuetan, zertarako eskatuko zenuke laguntza?

Nire horren desberdin pentsatzen

||||HIART ARRIZABALAGA|||

Adina. 19 urte.
Herria. Azpeitia.
Bizitokia. Azpeitia.
Lanbidea. Soroslea.

||||Erotikan Plax! Sexu eta bikote aholkularitza:
Sindikatu Zaharra, 2. solairua
www.azpeitikoudala.eus/sexu 688 897 920
Hitzorduak, iraila: hilaren 4 (16:00-19:00) eta
21ean (10:00-13:00)

eta erreakzionatzen duten pertsonak ulertzeko.

Bizitzan: noiz aterako zenuke bandera berdea? Eta noiz gorria?

Norbere bizitza eta besteena errespetatzen dituenari aterako nioke berdea; hori egiten ez dutenei, gorria.

Etorkizunean, igerileku nusta ikusiko al dugu herrian?

Oraindik ibilbide luzea eta lan asko ditugu egiteko.

Zerk itotzen zaitu?

Jendeak nire mugak zirikatzeak.

Igerilekuko txoko pizgarri bat?

Jakuzia.

Zeharkaldi luzea edo motza nahiago?

Aukeran, motza nahiago. Zertarako luzatu luzatzeagatik?

Izotzak urtzeko moduko zerbait?

Bi muturretara eramanda: haserre handi edo plazer handi batek.

Udako jaki erotikoa bat?

Txokolatzeko helatua, baina ez tarinakoa.

Igerilekuan anekdotarik?

Tentsio sexuala pizten da askotan. Ur azpian praktika sexualak ikustea tokatu zait.*

Joareen durunda

Urtean zehar hainbat aldiz ateratzen dira Azpeitiko ttuntturroak kalera. Erritmoa mantenduz, 40 urte daramatzate lagun artean ohiturari eusten. 📌📷 Nora Alberdi

▲ SORRERA.

1979. urtean sortu zuten Azpeitiko joaldunen edo ttuntturroen taldea Pello Aldalurrek eta Mikel Larrañagak –argazkian erdian, beltzez jantzita–. Ordutik, herritar ugariak parte hartu dute taldean. Itsasi dantza taldearekin harreman estua dute; lokala elkarbanatzeaz gain, ttuntturroetako batzuk taldeko dantzari izandakoak dira. Argazkian, hainbat joaldun duela urte batzuk.

▲ ▼ HAMABI LAGUN.

Joalduna euskal mitologiako pertsonaia bat da. Hainbat dira haren jatorriaren inguruko kontakizunak, artzaintzari lotutakoak gehienak. Baina zenbaitek diote espiritu txarrak uxatzeko eginkizuna duela, neguari agur esan eta udaberriari ongietorria ematekoa. Gaur egungo joaldun ezagunenak inauterietan Zubietan eta Iturenen (Nafarroa) kalera ateratzen direnak dira. Azpeitiko ttuntturroen taldea hamabi lagunek osatzen dute: hamarrek dunbak soinean dituztela egiten dute ibilbidea, eta beste biek adarra jotzen dute, erritmoa ezartzeko. Taldeko kide zaharrenak 58 urte ditu, eta gazteenak 11; azken horrek zenbait urte daramatza dagoeneko adarra jotzen. Goiko irudian, taldeko bost kide jantziak soinean dituztela. Behekoan, berriz, taldekideetako bat ardi larruzko txalekoa lotzen.

▲ JANZKERA.

Soinean eramaten duten material guztia ondo zaintzen dute, denek itxura bera izan dezaten. Buruan tunturroa eramaten dute, koloredun zintarekin eta oilo lumarekin; lepoan, zapia, nagusiki berdea; soinean, blusa zuria, ardi larruzko txalekoa eta azpikogona zuria, galtza urdinen gainetik; bizkarraldean edo gerrian, bi joare edo dunba –soka bidez lotzen dituzte horiek eta gerria babesteko ardi larrua jartzen dute bueltan–; eskuineko eskuan isipua eramaten dute, zaldi buztaneko ilez egina; eta galtzerdi zuriak eta abarkak oinetan. Irudian, taldeko hiru kide azpikogona zuria janzten.

▶ GOGOKO LEKUAN, ALDAPARIK EZ!

Gorputzak mugituz eta erritmoa mantenduz, kalean gora eta behera izerditan ikusi ahal izaten dira joaldunak. Nahiz eta Azpeitian aldapa gehiegi ez egon, malda ugari jaitsi eta igotakoak direla gogoratu dute ttuntturroek; tartean, eskailerak ere egokitu izan zaizkiela esan dute. Joaldun jantziekin eskailerak igotzea edo jaistea, zer duten nahiago galdetuta, askotariko iritziak dituzte taldeko kideek. Irudian, joaldunak taldeko kide bati dunbak estu lotzen.

▲► **EDONORENTZAT TOKIA.**

Probatzeko eta ondo pasatzeko gogo duen edonor izango da ongi etorria taldean. Hala diote Azpeitiko ttuntturroek. Kuadrilla desberdinetako kideak ezagutzeko, izerdia ateratzeko eta giro ederrean hamaiketako ez, bazkarietaz nahiz afariez gozatzeko aukera izango dute taldera batzen direnek. Goiko irudian, joaldunak dunbak askatzen. Eskuineko argazkian, berriz, taldeko kiderik txikiena adarra jotzen.

◀ **HERRIAN ETA HERRITIK KANPO.**

Azpeitiko ttuntturroak urtean hirutan ateratzen dira herriko kaleetara: Santo Tomas egunez, Olentzeroren etorrerarekin erta Astelehen Karnabal gauean. Azken horretan sortzen den giroa "oso ederra" dela diote taldeko kideek. Herritik kanpora ere bost bat irteera egiten dituzte urtean, hala nola Usurbilera, Urretxura eta Debara (Gipuzkoa). Gainera, hainbat bidaia egin dute Itsasiko kideekin batera, besteak beste, Herbehereetara edo Alemaniara. Azken emanaldia Usurbilen egin zuten, eta joaldunen arabera, besoak zabalik hartu zituzten bertan. Irudian, taldekideak Usurbilen hamaiketako egiten.*

ENEKO IBARGUREN

11/13 sumarioan auziperatua

“Zilegia izan den Lana epaituko dute irailean”

“ETAren espetxe frontea” osatzea leporatuta, Eneko Ibarguren eta beste 46 lagun epaituko dituzte irailean, Espainiako Auzitegi Nazionalean. 📧📞 Julene Frantzesena

Herrira mugimenduko kide izateagatik atxilotu zuten Eneko Ibarguren, eta irailetik aurrera Madrilera joan beharko du, “ETAren espetxe frontea” osatzea leporatuta epaituko baituzte bera eta beste 46 lagun. Non epaituko duten badakien arren, epaiketaren atarian baikor da azpeitiarra.

2013ko irailean atxilotu zintuzten. Sei urte pasatu dira ordutik. Zer nolakoak izan dira urte hauek?

Atxilotu eta gero, behin-behineko askatasunean utzi gintuzten libre. Bi astez behin joan behar izaten dugu sinatzera eta Espainiako estatutik ateratzeko debekua daukagu. Atera nahi dugunean, baimena eskatu behar izan dugu.

Nire arreba eta iloba Hendaian [Lapurdi] bizi dira, eta haiengana joan nahi izan dudana bakoitzean, hilabete lehenago baimena eskatu behar izan dut. Horrek baldintzatu egin nau. Beti izan dut presente egunen batean epaiketa izango nuela, baina sei urteotan ohiko bizimodua egin dut: lanera joan naiz, Elkar-ekin taldean militatu dut, lagunekin egon naiz, nere proiektuak gauzatu ditut... Bestela ere egingo nituzkeen gauza berak egin ditut.

Presoen eskubideen defentsan egindako lanagatik epaituko zaituzte. Zer esan nahi du horrek zuretzat?

Zilegia izan den eta den lan politiko bat epaituko dute irailean hasiko den epaiketan. Adierazpen as-

|||DATUAK||||||||||||||

|||**Jaio.** 1979ko urtarrilaren 25a.

|||**Herria.** Azpeitia. |||**Bizitokia.** Azpeitia. |||**Lanbidea.** Irakaslea.

katasuna, biltzeko eskubidea, antolatze eskubidea... Oinarrizko eskubide horiek epaituko dituzte, baita espetxeetan dauden presoekiko elkartasuna antolatzea ere. Zentzu horretan, Espainiako Estatua izanik, ez da berrikuntza epaitzera doazena.

Herrirako kide izateagatik atxilotu zintuzten. Zein zen Herriraren egitekoa?

Herriraren lana zen preso eta deserrian zeuden herritarrekiko elkartasuna antolatzea, eta bestalde, horien herriratzearen alde lan egitea. Herriraren lana erabat pu-

blikoa izan zen. Herrira sortu genuenean, Euskal Herri osoko 200 herri eta auzo baino gehiagotan antolatu ginen, eta mobilizazio handiak antolatu genituen. Harreman dinamika zabala izan genuen eragile sozialekin, sindikatuarekin nahiz alderdi politikoekin. Aipatzekoa da, alderdi politikoei dagokienez, guztiekin izan genituela harremanak, Bildutik PPra.

Zergatik batu zinen Herrira mugimendura?

Niretzat jarrera naturala izan da presoekiko elkartasuna antolatzea, presoen aldeko mobilizazioetan parte hartzea eta abar. Herriraren sorreran zuzenean parte hartu nuen, une hartan era hartako mugimendu berri eta eraginkor bat behar zela argi nuelako.

Uste nuen Herrira izan zitekeela mugimendu hori, eta buru-belarri aritu nintzen sorrera prozesuan parte hartzen.

Presoen gaia gertutik bizi al duzu?

18-19 urte nituela hasi nintzen presoak bisitatzen. Gerora, nire inguruan hainbat lagun izan dira preso, bai kuadrillakoak, bai familiakoak, bai militantzian oso hurbil izan ditudan pertsonak. Kartzelak presentzia handia izan du nire bizitzan, eta azken urteetan bisita pila bat egitea egokitu zait, hala nola Puertora [Espainia], Parise-

ra eta beste hamaika lekutara; orain dela bi aste egin nuen azken bisita. Kilometro ugari egin ditut, fisikoki eta ekonomikoki galera handia eragiten dute horiek, baina jaso ere, asko jasotzen da. Horrekin geratzen naiz.

Nola eragin dizu Euskal Herriko gatazkak?

Txikitatik izan du eragin handia nigan. Gure familian beti hitz egin izan da asko, bai arazo politikoez, bai arazo sozialez. Nik etxetik dakarkit politizazio puntu hori, nahiz eta une askotan ikuspuntu desberdinak izan ditugun eta asko

eztabaidatu dugun familiako kideok. Gero, gaztea nintzela hasi nintzen mugimendu sozialetan eta politikoetan parte hartzen. Garai zehatz batzuetan antolakunde politikoetan parte hartzen genuen pertsona asko edozein egunetan atxilotuak eta torturatuak izatearekin mehatxatuta egon ginen. Mehatxu hori bete-betea egokitu zitzaion gure belaunaldiko pertsona askori. Jende pila bat egon zen presio egoera horretan, baina gaiaz ez da batera hitz egiten. Pertsona asko atxilotu eta torturatu zituzten, eta

beste asko ez. Baina azken horiek ere jasan zuten jazarpena, eta egoera hori luzatzeak herritar askorengan izan ditu ondorioak eta utzi ditu minak. Hitz egiten ez den errealitate bat da, ondorioak utzi dituen eta guk oso presente bizi izan duguna. Guretzat oso ohikoa zen kalez jantzitako poliziak kalean edo etxe aurrean sumatzea, horiek autoan atzetik jarraitzea, kontroletan denbora luzez egotea... Egoera oso itogarria zenean, lagunak etxera-eta joaten ginen gaua pasatzera, tortura eta espetxea ekiditeko. Ondoren, gutxien espero nuenean atxilotu ninduten, eta zorionez, ez ninduten torturatu.

Gatazkaren parte izan zara, beraz?

Bai, izan naiz eta naiz. Jazarpen politikoa bizitzen ari naiz epaiketa honekin. Gatazkak min asko utzi ditu, leku askotan, eta ez ditut begiak ixten gertatu den guztiaren aurrean. Iruditzen zait min guzti-guztiak errekonozitu behar direla, baina oraindik oso urrun gaude egoera horretatik.

Irailan izango da zuen aurkako epaiketa. Nolakoa prozesua izango dela aurreikusten duzue?

Irailaren 16an hasiko da Espainiako Auzitegi Nazionalan, Madrilen. Printzipioz hoguei auzi-saioetarako datak jarri dituzte, eta epaiketa abenduan bukatzea aurreikusten dugu. Dena den, akordioaren bat balego, posible da egun bakar batean bukatzea epaiketa. Momentuz, ez da erraza aurreikuspenak egitea. Akusazioari dagokionez, tortura erabili duen, komunikabideak itxi dituen eta Altsasuko gazteak espetxean sartu dituen estatu batek epaituko gaitu; hara goaz, eta nahiz eta Espainiako justiziak oso sinesgarritasun gutxi izan Euskal Herrian, min asko egiten jarraitzen du. Horri aurre egitea dagokigu.

Hain zuzen ere, 47 lagun erakunde terroristako kide izatea leporatuta epaituko zaituztete...

Gure lana erabat publikoa izan da, erabat politikoa eta zilegia. "ETA-koak zarete" akusazioa egiten digutenean, guk defentsiban jarri behar dugunaren sentipena daukat; hala ez garela justifikatzen aritu behar dugula dirudi. Baina gure lana publikoa izan da, jendearekin egin dugu lan, herritarren eta komunikabideen aurrean, eta hori horrela izanik, ez dut sentitzen nire burua justifikatzeko beharrik.

**Makroepaiketa berean sartu dituzte presoan hainbat babes talde, hala nola Herri-
ra, abokatuak, Etixerat, Jaiki
Hadi... Nolatan sartu dituzte
talde edo eragile horiek
denak zaku berean?**

Lau polizia operazioaren ondorioa da makroepaiketa. Presoen eremuan lan egiten genuen eta funtzio desberdinak genituen pertsonak epaituko gaituzte. Ni, adibidez, Herrirakoa nintzen, baina talde gehiago ere epaituko dituzte: lan eta defentsa juridikoa egiteaz arduratzen ziren abokatuak; presoan osasun fisikoa eta psikologia artatzen zuten Jaiki Hadiko psikologoak; presoan senideei begira lan egiten duten Etxeraterako kideak; eta bitartekariak, une hartan hasi nahi zen prozesuan EPPKren eta kanpoko eragile politikoen arteko harremanez arduratzen ziren kideak. Denok presoan gaiak lotzen gaitu, eta horregatik epaituko gaituzte batera.

Epailearen autoan irakur daitekeenez, ez dute lotura zuzenik aurkitu "ETAren espetxe fronte" deitu dutenaren eta ETAren artean.

Betiko kontua da: ke asko saltzen dute, baina frogaz zehatzak behar dira akusazioak baieztatzeko. Errazena da izugarritzko operazioak eta mediatikoki ikaragarritzko albisteak egitea, baina gero kasu askotan ikusi dugu halako akusazioen atzean zegoena kea baka-rrik zela.

Zuen kasua ere horrekin lotzen duzu?

Bai. Niri agerraldiak antolatzea, bilkuretan parte hartzea, komuni-

“ke asko saltzen dute, baina frogaz zehatzak behar dira akusazioak baieztatzeko”

“epaiketa politikoen artean ezberdintasunak egin direnaren sentipena daukat”

kazio lantaldeko kide izatea eta antzekoak egozten dizkirate; lan politikoari lotutako akusazioak dira.

Urteak dira euskal herritarren aurkako makroepaiketarik egin ez dela. Egoera al datu egin da azken urteetan. Anakronikoa ez al da berriz ere halako epaiketa bat egitea eta 47 lagun epaitzea?

Azken asteetan asko ari naiz entzuten "garai honetan epaiketa hau lekuz kanpo" dagoela. Ados egon edo ez, guk lan politikoa egin dugu, eta lan politiko hori zilegi da; baina zilegi da orain, eta zilegi zen orain dela hamabost urte. Barrua mugitzen didan gauza bat da hori. Gogorazi nahi dut 2007-08an Amnistiaren Aldeko Mugimenduko kide ugari epaitu zituztela, eta haiei zortzi eta hamar urte bitarteko espetxe zigorrak ezarri zizkietela. Haiek

“data gerturatzen ari den heinean, pixka bat urduriago sentitzen naiz”

“epaiketari modu kolektiboan egingo diogu aurre, bai juridikoki, bai ekonomikoki”

egin zuten lana ere presoan ingurukoa izan zen, desberdintasunak desberdintasun. Lan hura ere zilegia zen, eta espetxe zigor ikaragarri gogorrak jaso zituzten. Batzuetan epaiketa politikoen artean ezberdintasunak egin direnaren sentipena daukat, garaia erabera, nor epaituko dutenaren arabera. Pertsonalki ez nago ados ezberdintasun horiek egitearekin.

Zuei ere kartzela zigor altuak eskatzen dizkizute. Zuri, zehazki, hamahiru urte eta sei hilabetekoa.

Guretzat ere sorpresa izan da espetxe zigor eskaera altuak egin izana, baina estatu autoritario batean bizi gara, eta edozer espero daiteke harengandik. Azken urteetan nahiko baikor egon naiz pertsonalki, baina hankak lurrean izaten saiatzen naiz. Beldurra hor dago, zigor eskaera oso handia delako, badakidalako non epaituko nauten eta badakidalako Auzitegi Nazionalaren izaera erabat politikoa dela. Askotan, irizpide juridikoekin baino egoera politikoaren arabera jotzen du Auzitegi Nazionalak, eta horrek sortzen du beldurra.

Espetxe zigorrak gain, inhabilitazioa eta isuna ere eskatzen ditu fiskalak zuzentzat. Horrek ere eragin zuzena izan dezake zuzen bizitzetan, ezta?

Bai, horiek ere hor daude. Nire kasuan, adibidez, irakaskuntza publikoan lan egiten dut, eta inhabilitazioak kalte handia egingo lidake.

Epaiketaren hasiera data gertu da. Nola zaude?

Orain arte, oso lasai egon naiz eta kontu honek ez dit buruhauste handiegirik eragin nire bizitzan. Data gerturatzen ari den heinean, pixka bat urduriago sentitzen naiz. Ondo nago, baina egun batzuetan hauskorrago sentitzen naiz emozionalki. Dena den, hankak lurrean izaten saiatzen naiz; baikor nago, baina aldi berean, badakit non epaituko nauten.

Jende bikaina dut inguruan, eta horrela dena da errazagoa.

Nolako da pertsona baten egunerokoa epaiketaren zama bizkarrean duenean?

Une honetan oporretan nago, eta egun bakoitza disfrutatzen saiatzen naiz. Jendearekin egoteko ahalegina egiten dut, kirola egin eta irakurri ere bai, telesailen bat ikusten dut, familiarekin eta lagunekin egoten naiz... Bizimodu normala egiten saiatzen naiz. Egia da, dena den, epaiketa lan dezente eskatzen ari zaigula.

47 auziperatuok batera egin dituzue agerraldiak. Zer aldartetan zaudete kolektibo moduan?

Epaiketari modu kolektiboan egingo diogu aurre, bai juridikoki, bai politikoki eta bai ekonomikoki. Bakoitzak ditugun aukeren eta indarren arabera ekarpena egingo dugu, baina argi dugu modu kolektiboan emango dugula erantzuna. Horrez gain, bidea herritarrekin egin nahi dugu. Guk ez dugu ahotsik hedabide handietan, ez dugu erakunde nagusien babesik. Prozesu honetan guztian jendea izan da gure aliatu nagusia, eta sentitzen duguna da jenderik gabe gureak egin duela.

Orain aste batzuk ehunka lagunek eman zizuten babesa publikoki, plazan egin zuten agerraldian. Horrek indarra eman al dizu?

Bai, noski. Orokorrean ari gara babes handia jasotzen, baina bakoitzarentzat berezia da norbere herria hain babestuta sentitzea. Ilusioa egin zidan hainbeste jende ikusteak.

Eneko Herrian babes taldea ere sortu dute. Zer esan nahi du talde horrek zuzentzat?

Oso lan polita ari dira egiten, oso gertu sentitzen ditut lantaldeko kideak, eta egiten duten guztia nirekin kontrastatuta egiten ari dira. Zentzu horretan, zainduta eta errespetatuta sentitzen naiz. Oso harreman ona dugu elkarrekin, eta benetan eskertu nahi diet egiten ari diren lana.

Herrian nahi dute Ibarguren

Eneko Ibarguren eta beste 46 euskal herritarren aurkako epaiketa gaitzesteko eta auzipetuari elkartasun emozionala zein ekonomikoa helarazteko asmoz, Eneko Herrian babes taldea sortu dute haren gertukoek. Ehunka lagunek bat egin dute taldearekin. Ane Olaizola

Lekuz eta garaiz kanpokoak". Eneko Ibarguren gertukoek hala definitu dute azpeitiarrak eta beste 46 euskal herritarrek aurre egin behar dioten makroepaiketa. Presoen eskubideen alde Herrira elkartean egindako lanagatik, fiskalak hamahiru urte eta sei hilabeteko espetxe zigorra, 4.800 euroko isuna eta zortzi urteko inhabilitazioa eskatuta ditu Ibargurenentzat. 11/2013 sumarioaren "injustizia" salatzeke eta azpeitiarrari elkartasuna adierazteko, Eneko Herrian babes taldea sortu dute.

Auziaz hitz egiteko helburuz hasi ziren elkartzen Ibargurenen senideak eta lagunak, eta horiek sustatu dute martxan jarri berri den dinamika. "Auziak izugarritzko dimentsioa hartu du, eta uste dugu beharrezkoa dela gaia herriaritzea, jendeak ikus dezan egiten ari diren zer-nolako hanka-sartzea den", esan dute sustatzaileek. Auzipetuek jasan behar duten "bigdegabekeria" gizarteratzeko sortu dute taldea, baina baita Ibarguren babes emateko ere, auzipetua "herrian eta etxean" nahi dutelako. Kideen arabera, "izugarria" da epaiketari aurre egin behar diotenen duten zama, ez psikologikoa bakarrik, baita ekonomikoa ere. "Auziperatu bakoitzak 7.180 euroko gastu orokorrari egin beharko dio aurre". Hori hala, epaiketaren kostu ekonomikoari aurre egiten lagunatzeko aukera ere izango dute egitasmoarekin bat egiten duten herritarrek.

Hiru helburu horiek gauzatzeko, dagoeneko eman du hainbat pauso Eneko Herrian taldeak, eta hasi da herritarren erantzuna jasotzen. Hilaren 10ean plazak hartu zuen irudia da horren adierazleetako bat; ehunka lagun elkartu ziren dinamikaren aurkezpenean eta sustatzaileek orduan jakinarazi zuten egitasmoak hartuko duen bidea zein izango den. Datorren irailaren 7an, esaterako, mosaiko erraldoia egingo dute herrian, eta hil horren 14an, epaiketaren atarian, manifestazio nazionalak hartuko ditu Bilboko kaleak. Bi hitzordu horietan parte hartzeko deia egin dute Eneko Herriane-k kideek. Horrez gain, elkartasun txapak kale-ratu dituzte bost eta hamar eurotan, herrita-

Ibarguren babes agertzeko agerraldi jendetsua egin zuten duela aste batzuk ehunka lagunek.

rrek ekarpen ekonomikoak egin ditzaten. Bestalde, norbanakoen eta eragileen atxikimenduak jasotzen ari da babes taldea, eta bide horretan, sare sozialak erabiliko ditu kontzientziaziorako: zabaldu dituzte Eneko Herrian kon-tuak Facebook eta Twitter atarietan, eta horiek izango dira taldearen erakusleho.

"Oinarrizko eskubideak" auzitan

Ibarguren eta Herrirako beste hainbat kide atxilotu eta sei urtera hasiko da 11/2013 sumarioaren epaiketa. "ETAren espetxe frontea" osatzea leporatuta, 47 lagun epaituko dituzte Espainiako Auzitegi Nazionalan. Hiru hilabete iraungo du epaiketak, eta hogeitasei egingo dituzte guztira. Ibarguren "erakunde terroristan" parte hartzea eta "terrorismoari gorazarre egitea" leporatzen dizkio fiskalak, Herrirako kide izateagatik. Ildo horretan, auziaren irakurketa egin du Eneko Herrian taldeak, eta atzerapausotzat jo du afera: "Egungo jendarteak bakea eta justizia nahi ditu, baina auzia horien nahietatik kanpo dago, iraganeko korapiloak askatzea eta zauriak ixtea zailtzen duelako. Eskubideen errespetuan oinarritutako gizarte bat eraikitzen ez dugun bitartean, halako auziak oztopoak besterik ez dira izango".

Herritarren atxikimenduak jasotzeari ekin dio taldeak, eta orain arte "izugarritzko erantzun-

na" jaso du. Lanketa horretan, gainera, herritarrek auziaren inguruko askotariko sentipenak dituztela adierazi dute. "Gehienek diote hamahiru urte eta erdiko espetxe zigorra eskatzea astakeria galanta dela. Beste batzuen artean, halako beldur sentipen bat nabari daiteke. Oro har, galdera asko ari gara entzuten, eta sentimendu guztiei lekua egin beharko genieke: beldurrei, kezkei zein amorrueri".

11/2013 sumarioaren epaiketa Ibarguren eta Euskal Herriko beste 46 pertsonaren aurkakoa izanik, taldeak uste du "denen aurkako eraso" dela, eta horrenbestez, erantzunak ere "horrenbestekoa" behar duela izan. Hori hala, alderdi politikoetatik eta sigletatik haratago joango den mugimendu anitza sortu nahi dute herrian, eta herriz herri sortu dituzten taldeek nazioartean oihartzuna izatea ere bada taldekideen asmoa: "Oinarrizko eskubideak daude auzitan, eta jaso nahi dugun erantzunak herrian isla izan dezan nahi dugu. Hain zuzen ere, Eneko Herriaren irudia ere horixe da: Elkar-ekin kidea ere bada, eta aniztasuna dago haren jardunaren oinarrian. Gatazka politikoa gertutik bizi izan ez dutenak ere bildu nahi ditugu, etorkinak zein bertakoak". Taldea asteazkeneko elkartzen da Sindikatu Zaharrean 19:00etan, eta hango ateak herritar guztientzat zabalik daudela azpimarratu dute. ✖

Ilusioaren semeak

Iagomago, Julenmago eta Txisteratik Egun Magikoa; esan beharrik ez Azpeitian ilusioak baduela indarra. Horretaz aritu dira Azkue eta Revuelta. 📖🎭 Ihintza Elustondo

Beste lekuetan ezin jakin ilusioak hainbeste indar ote duen, ezin jakin inguruko herrietan magorik ba ote den, baina Azpeitian bada zerbait. Iagomago batetik, Julenmago bestetik; bi badira, behintzat, ilusioaren arteak harrapatu dituen herritarrak. Gazteak izanagatik, biek ala biek amets ez gainezka dute txistera.

Historia errepikatu egiten dela diote, eta magoen kasuan ere berberak dira istorioak: Magia Borrás kutxa batekin hasi zen gutzia bi ilusiogileen ibilbidean. Iago Azkue (Azpeitia, 2003) duela zazpi urte hasi zen magiaren munduan murgiltzen. “Magia Borrás kutxa bat oparitu zidaten, eta gustatu egin zitzaidan. Orduetik, urtero oparitu izan didate kutxa berri bat, oraintxe arte”. Julen Revuelta (Azpeitia, 2004), berriz, aurrez beste afizio batzuk zituen: dantzatzea; umeak entretenitzeko, pailazoarena egitea... “Eta urtebetetze egun batean Magia Borrás kutxa oparitu zidaten”. Halaxe aldatu zen haren ibilbidea ere: probatu, eta ezin utzi.

Bien kasuan, beraz, bat izan dira probatzea eta gustatzea. Halaxe jakin zuten magiaren munduan sakontzea nahi zutela. Zer du, baina, magiak harrapatzen duena? Revuelta argi du: “Gauza zirrargarri bat da, jendea txundituta uzteko sekulako ahalmena du”.

Ilusiogile bilakatzeak, aurrez beste batzuek harritu zituzten azpeitiar gazteak. “Niri, adibidez, osabak txiki-txikitatik transmititu dit ma-

III “Garrantzitsua iruditzen zait Txisteratik bezalako egunak antolatzea herrian magia bultzatzeko”

IAGO AZKUE

magoa

III “Magia gauza zirrargarri bat da, jendea txundituta uzteko sekulako ahalmena du”

JULEN REVUELTA

magoa

giarekiko zaletasuna. Osabaren lagun batek magia egiten zidan, eta irakatsi ere bai. Horrek ere izan du eragina”, dio Azkuek. Revuelta ere haurra zenetik gustatu izan zaio mundu hori.

Pixkanaka-pixkanaka, etxean jolas modura hasi zena jendaurrean erakustera animatu dira bi magoak. Besteak beste, duela gutxi Ipurtargi Festen aritu ziren trikimailuak egiten eta herritarrak aho zabalik uzten. Dena den, emanaldi gehiago ere eskaini izan dituzte biek: Azkue duela hiru urte hasi zen zeregin horretan, eta Revuelta iaz.

Magia egiteko modu asko daude, eta Azkuek eta Revuelta “pixka bat denetarik” egiten dute. Azkueri, batez ere, agertoki gainean egiten diren ikuskizunak gustatzen zaizkio: “Gauza txikiak baino nahiago ditut oholtza gaineko emanaldiak”. Pertsona bat desageraraztea ere ohikoa da magoen artean. “Hori ea hemendik pixka batera egiteko gai garen”, dio hark umoretsu.

Beste gauza askotan bezala, magiak ere ez du sekretu handirik: aritu egin behar da ikasteko. “Ispilu aurrean denbora pasatu behar da, orduak. Egin eta egin aritu behar da egunero, arik eta ondo ateratzen zaizula ikusten duzun arte”, azaldu du Azkuek. Revuelta grabatu ere egiten du bere burua, trikimailuak funtzionatzen ote duen ikusteko. Dena den, kamera baino begi hobea dutenak ere badituzte etxean. “Gurasoak, familiakoak eta lagunak ere egoten dira guri begira, aspertu arte”.

Egun, lehen ez bezala, Interneti esker, esku-eskura dute magiari buruzko informazioa. Biek azaldu dute sareak trebakuntzarako “erraztasunak” eman dizkiela. Dena den, Revuelta dio lehen gehiago jotzen zuela Internetera; Azkuek, berriz, DVDak ikustea atsegin du. “Liburuak irakurtzea ez zait gustatzen. Nahiago dut beste magoen ikuskizunen grabazioak ikustea eta haien azalpenak entzutea”.

Magia ikasteko, ikusi ere egin behar da;

Julen Revuelta eta Iago Azkue, Erdikaleko estolda ezagunaren parean.

horretan bat datoz bi gazteak. "Ideiak hartze-ko balio du magia jaialdiak ikustera joateak", azaldu du Revueltak. Azkueren erreferentea Jorge Blass da. "Ez da izugarritzko atentzioa ematen duen mago bat, baina asmatzen dituen jokoak oso berritzaileak iruditzen zaizkit", dio. Revueltaren gogokoena, berriz, Mago Pop [Antonio Diaz] da; hurrengo urtean, Hollywooden (AEB) aritzeko aukera izango du mago ezagunak.

Magiak badu zerbait, magoek egiten dutena baina inor ohartzen ez dena, denak liluratu uzten dituen. Horretan zailena zer den galdetuta, ez dakite zer erantzun bi magoek.

Zerbait gaizki ateraz gero ere, badute irtenbidea. "Margolaria baldin bazara eta koadroa gaizki ateratzen bazaizu, ez dago atzera bueltarik. Magiaren kasuan, ordea, jendeak ez daki zer gertatuko den, beraz, disimulatu dezakezu. Hori da alde ona", adierazi du Azkuek.

Hori bai, trikimailuez gain, mingaina trebatzea ere garrantzitsua dela uste dute. "Mago asko, agian, ez dira oso onak izaten joko aldetik, baina komiko onak izaten dira, eta horrek asko balio du", azaldu du Azkuek. Beraien ere zenbat eta gehiago aritu, publikoaren aurrean lasaia go aritzen direla nabar-

mendu dute. "Denborarekin lortuko dugu hobetzea".

Txisteratik Egun Magikoa, urrian

Ezin jakin kasualitatea den edo ez, baina herrian bi mago gazte izateaz gain, magiaren eguna ere badu Azpeitiak: Txisteratik Egun Magikoa. Urriaren 5ean ospatuko dute datorren edizioa, eta ohi bezala, egun osoan zehar, magiak hartuko ditu herriko txokoak. Bi gazteak egitasmoaren antolaketa taldean daude, eta gainera, biek emanaldiak eskainiko dituzte egun horretan. Revueltak gertuko magia egingo du aurrenekoz, eta Azkuek galan parte hartuko du aurreko lehen aldiz.

Biak daude gogotsu egun handirako, herriaren aurrean beren abileziak erakusteko aukera izango dutelako. Azkuerentzat "pauso garrantzitsua" da galan parte hartzea. "Gainera, aurreko Miguel Muñoz munduko txapel-duna dator Azpeitira. Magiaren olinpiaden gisakoak egiten dira hiru urtean behin, eta duela bi urte berak irabazi zuen txapelketa", azaldu du Azkuek. Aurreko, beraz, harekin oholta partekatzeak aukera izango du. "Erronka handia" da hori harentzat, eta dioenez, buru-belarri ari da ikuskizun horretarako entrenatzen. Revueltaren asmoa ere gertuko magia ahalik eta ondoen egitea da, eta hura ere ari da orduak sartzen trikimailuak ahalik eta ondoen prestatzeko.

Afizoak elkartu ditu bi gazteen bideak, eta gainera, herrian magia eguna izateak indarra eman die gustatzen zaien horretan saiatzen jarraitzeko. "Garrantzitsua iruditzen zait Txisteratik bezalako egunak antolatzea herrian magia bultzatzeko. Aukera bat eman digu egitasmo horrek", adierazi du Azkuek.

Txistera barruan gordeta dituzten ametsez galdetuta, ez zaie zer kontaturik falta. Azkueren nahirik handiena Las Vegasen (AEB) magia egiteko aukera izatea da. "Han aritzen dira David Copperfield –Askatasunaren Estatua desagerrarazi zuena–, Penn & Teller... Mago oso onak eskaintzen dituzte ikuskizunak han, eta haiekin batera aritu nahi nuke". Revueltak, berriz, magia atsegin duen arren, ez du hain argi hori ote den bere bidea; bai, ordea, "artista" izatea nahi duela.

Biek dute ikuskizunetarako zaletasuna, eta zailena egin dute: pausoa ematea. Orain, ispiluaren aurrean orduak sartzea tokatzen zaie, inguruko ahoak zabalitzen jarraitzeko. Urrian dute hurrengo hitzordua, eta ordura arte, badute entrenatzeko denbora. Ea gogoak, zorteak, hitz magikoek edo dena delakoak ametsak betetzen laguntzen dien.✱

Errumania

Aukera izan dut ezagutze-ko, axaletak bederen, arrotz eta urrun egiten zaigun herrialde hura. Urrun geografikoki eta urrun bere ezagutzan, esango nuke. "Hi, autobusa ordainduko diat, hemengo errumania-rrak eramateagatik...", ezagun baten hitzak, harat astebetez nindoala entzun zidanean. Beno hitz onak ere entzun izan ditugu. Ospe eta estimua dute, adibidez, baso lanetan aritzen direnek. Egia da azken urteotan errumaniarren kopurua asko gehitu dela, hori da gure artean dagoen pertzepzioa. "Errumaniarrik topatu duzue", ironiaz whatsapppeatu zidan familiarreko batek. Kontua da izugarritzko emigrazioa egon dela: hiru milioitik gora irten da azken urteotan, bizitza aurrera ateratzeko aukera berrien bila; 23 milioitik 20 milioira pasatu dira.

Talde osoa txunditurik gelditu zen, autobusetik ikusi genuen lautada infinitoarekin. Lautada aberatsak. Udaberri bete-betean geundenez, berdetasuna zen nagusi. Oloa, garagara, eguzki lorea, patata sailak eta sailak, erne berriak, amaiezinak. Hesi gabeko soropilak tartekatzen ziren, ehundaka –milaka ez esatearren– ardirekin. Eta han, urrunean, Karpato mendiak, neguak utzitako elur matazak gailurretan nabarmenduz. Miresmena pagadi basoak zeharkatzen genituenean. Ai, ai, ai!, gure insignis basoekin erkatuz...

Bidegurutze estrategikoan egonik, Errumaniak historia politikoan zehar inguruko herrialdeen eraso eta okupazio ugaritxo jasan izan ditu, erromatarrena barne. Hizkuntzak berak ere, latina du oinarri, gaztelaniak edo frantsesak bezala. Politikari bat aipatzekotan, urte batzuk ditugunoi, nola ez, Ceauseuscu bururatzan zaigu. Ia 25 urtez egon zen agintzen. Lehen urteetan herriaren alde lan bikaina egin omen zuen –hala zioen behintzat gure errumaniar txoferrak–, baina gero, askatasun falta, muturreko pobrezia, errepresio itzela, beldurra... nagusitu ziren garai latz haietan. Azkenean, 1989ko abenduan, matxinada odoltsu

||||||| **luis gurrutxaga** |||||

||| Stoker idazleari esker, ederki asko sustatzen dute Drakularen kondaira! A ze pagotxa!

baten ondorioz, preso hartu, epaitu eta berehala fusilatu zuten, Eguberri egunez, emaztearekin batera.

Drakula

Zalantzarik gabe, Errumania aipatu eta... "a, Drakularen herria", bururatzen zaigu. Baina ezagutzen dugu pertsonaia horren historiaren jatorria? Bram Stoker irlandar idazleari otu zitzaion gizon odol zalearen historia sortzea. Antza denez, idazlea Vlad III –Vlad Drakulea– izena zuen Valaquiako printzearen bizitzan oinarritu zen. Benetako pertsonaia, 1431n jaio eta 1476an zendu zen otomandarren aurka borrokatzen ari zela. XV. gizaldiko ekialdeko agintari ankerrena nabarmentzen dute historiagileek. Lapurretak, gezurrak eta adulterioa ezer baino gehiago jarraitzen omen zituen. Vlad Paldoztatzaile –erderaz el Empalador, errumanieraz Tepes– izenez ezagunagoa zen, hain zuzen kondenatuei zorrozitutako haga luzea gorputzean sartzen zuelako, sarritan uzkitik eta ahotik ateraz; lazgarria benetan. Bada, jendeak ikus zitzan eta lezioa ikas zezan, mui-noetan tinkatzen zituen haga gorpudunak. Metodo hori aipatutako bekatu egileek eta atzerriko zein bertako arerioek jasaten zuten. Dena dela, Stoker idazleari esker, ederki asko sustatzen dute Drakularen kondaira. A ze pagotxa! Bran herrian sekulako ilarak egiten dira Drakula kondearen gaztelura bisitaldia egiteko, Fatiman edo Lurdesen tankeran. Irrigarriena zera da: duela 500 urte bizi izan zen Drakula kondea inoiz ez zela egon gaztelu hartan! Hamaika ikusteko...✱

UROLA AUTOESKOLA

5

ONDO PASATU FESTAK!

URTEURRENA ESKERRIK ASKO!

AUTOESKOLA

Baimenak:

- AM
- A1
- A2
- A
- B
- B+E
- C
- C+E
- D

- CAP kurtsoak
- ADR kurtsoak

Gidabaimena euskaraz
ateratzeko aukera

Bustinzuriko Errebala, 3 atzea
943 81 26 66 • urolaonline@hotmail.com

PSIKOTEKNIKOA

- Gidabaimenak
- Armak
- Nautika
- Txakur arrakatsak
- Kirol ziurtagiriak

Hartzubia, 31 behe
943 81 35 06
aurolapsikoteknikoa@outlook.com

Badator aurten ere

Uztarriak tonbola jarri du aurten ere Erdikaleko 2. zenbakian. Uztailaren 24an, Santio bezperan, zabaldu zituen ateak, eta opari ugari banatuko ditu komunikazio taldeak saninazioetan ere.

Urteez izaten duen arrakastari eusteko asmoz, aurten ere tonbola antolatu du Uztarria Komunikazio Taldeak santioetarako, tarteko festa egunetarako nahiz saninazioetarako. Uztailaren 24an zabaldu zuten gunea lehenengoz, eta Santio egunez ere zabalik izan zen. Uztailaren 27an, 28an, 30ean eta 31n nahiz abuztuaren 1ean ere irekita izango da.

Azken bi urteetako moduan, festetako tonbola Erdikaleko 2. zenbakian muntatu du Uztarriak. Opari zerrenda lueza banatuko du komunikazio taldeak herritarren artean, hala nola telebista, bizikletak, otorduak, talasoterapia zirkuituak, ile-mozketak, produktu sortak, kirol produktuak, bidaiak, urdaiazpikoak eta abar. Oparietako asko herriko saltokiek, Bertan elkartek, taldeek, ile-apaindegiek, tabernek nahiz jatetxeek zein eragileek musutruk eman dizkiote Uztarriari, eta komunikazio taldea oso eskertuta dago horiek denek laguntzeko erakutsi duten prestutasunagatik. Izan ere, Uztarriak orain dela 11 urte jarri zuen martxan tonbola, diru sarrera propioak eskuratzeko helburuarekin.

Urtero legez, bi boleto eskuratu ahal izango dira tonbolan euro baten trukean; bost eurotan, hamabi boleto; hamar eurotan, 25; eta hogeï euroren trukean, 50.

||| DATUAK |||

III Zer. Uztarriaren tonbola.
III Eguna. Uztailak 24, 25,
 27, 28, 30 eta 31 nahiz
 abuztuak 1. **III Ordua.**
 12:00-15:00, 17:30-00:00.
III Tokia. Erdikale 2.
III Antolatzailea. Uztarrria
 Komunikazio Taldea.

Saridun boletok ez ezik, zozketarako zenbakidun txartelak ere izango dira tartean. Tonbolaren azken egunean egingo du Uztarrak zozketa, eta irabazleek hainbat opari eskuratuko dute.

Bestalde, uztailaren 30ean, San Inazio bezperan, egingo du Uztariak Frantziako Tourreko porraren sari banaketa. Tonbolaren atarian egingo du ekitaldixoa, 20:00etan.*

|||UZTARRIAREN TONBOLA|||

XI

.urtez jarraian. Jada 11 urte pasatu dira Uztarriak tonbola lehen aldiz jarri zuenetik. Aurten ere, Erdikalean jarri du tonbola Uztarriak, eta herritarrek hainbat sari eskuratu ahalko dute.👉

Uztarriaren iazko tonbolako irudi bat.

|||BESTERIK|||

1 Artoaren tailerra

Artoa aletzeko, ehotzeko, artaburu hostoekin eskulanak gauzatzeko eta taloak egiteko aukera izango da. Aurrez izena eman beharko da Ekoetxeara deituta.

||| **Eguna.** Abuztuak 25
(igandea). ||| **Ordua.** 11:00
||| **Tokia.** Ekoetxea.

2 San Agustin jaiak ate joka

Goikokalean festak ospatuko dituzte abuztuaren hondarrean. Ekitaldi hainbat izango da.

||| **Eguna.** Abuztuak 28 eta 31.
||| **Tokia.** Goikokalea.
||| **Antolatzailea.** Goikokaleko
Festa Batzordea.

3 IX. Euskal Herria Koparen finala

**Athleticeko eta Realeko
emakumeak iritsi dira
txapelketaren finalera, eta
horiek neurtuko dituzte indarrak.**

||| **Eguna.** Abuztuak 24
(larunbata). ||| **Ordua.** 16:00.
||| **Tokia.** Garmendipe futbol
zelaia. ||| **Antolatzailea.** Euskal
Herria Kirola elkarteak.*

|||Azpeitiko ekimenez informazio
gehiago: uztarria.eus/agenda

IKA
argi lanak s.l.

Instalakuntza Elektrikoak
Urko: 618 96 49 95 / Jor: 648 12 02 71
ikaargi@lanakpgmail.com www.lanakpgmail.com
20730 AZPEITIA

 AIZPURU AUTOAK
PILAKATU EKOLOGIA

Tel: 943 81 23 89
Fax: 943 81 22 81

aizpuru@aizpuru.net
www.aizpuru.net

Amatza 17, 20730 AZPEITIA

SANINAZIYUEK

UZTAILAK 20 - 25 - 27 - 28 - 30 - 31 ABUZTUAK 1 - 2

AZPEITIA 2019

**Ez beti
da ez!**

Ondo pasatu

SANINAZIYUEK!

HITZ GEZIDUNAK

	Irudi geo- metriko		▼	Maindirea		▼	Izena		▼	Lepondoa		▼	Errepikatuz txori mota		
	Ardi zain- dariak			Baldarrak			Afrikako ugaztuna			Neukake					
	▶			▼			▼			▼			▼		
		Deitura		▶											
		Bokala													
Pl. harri beltza	▼	Urrutiko		▶	▼									Aurkitu	
Erdi, hitz elkarketan		Latz, zakar													
▶		▼	Gauzen mami		▶					Nire	▶			▼	
				Toki ibxia						Bokala					
Elkartze	▶			▼			Musika nota		▶	▼	Kontso. bustia		▶		
Bizkaiko herria							Bokal mehea					Goratu			
▶							▼			Atomo kargadun		▶	▼		
										Euskal sindikatua					
Nigeriako hiria	▶							Suil mota		▶	▼				
Soldata							Musika nota								
▶					Nafarroako herria		▶	▼					Bokala		▶
				Sufrea										Bokal biribila	
Potasioa	▶	Libreak		▶	▼							Zintzo	▶	▼	

* Bikoiztaile azpeitiarra

SUDOKUA

1						3		
		3	2				1	
6	5				8			4
	3			6				
		1	3		4	5		
				8			9	
9			8				3	6
	2				7	9		
		7						5

ETXERA ERAMANGO DIZUGU

Il Partigiano

DENDA BERRIA

SALBE 23, BEHEA Tel: 943 08 09 13

||| UZTARRIAREN LEHIAKETA: HITZ GURUTZATUAK |||||

HITZ GURUTZATUAK

Ezker eskuin

1. Hirigunea saihesten duen bide edo errepide. 2. Urola Kostako landa eremuaren garapenerako elkartea. Antzezleek antzerki batean jokatzeko duten zati. 3. Galioa balio du. Etzanda nago. Bokala. 4. Abian jarri. Iratzea, garoa 5. Mendebaldean, naiz. Ubeldurak. 6. Bostehun, zenbaki erromatarren arabera. Mina adierazteko interjekzioa. Ez eme. Kontsonantea. 7. Ibiliz egiten diren bideak. 8. Lanako herritar. Metal bikain. 9. Ate ingurua. Oinarrizko edaria. 10. Gorotza. Pluralean, gerritik beherako jantzia.

Goitik behera

1. Muskerraren itxurako narrastiak. 2. Euskal Herriko lurralde historikoa. Batekoa. 3. Ipar Euskal Herrian jardun zuen talde armatu baten siglak. Pluralean, zizare mota xurgatzailea. 4. Leku honetara. Lerroa, errenkada. 5. Bigundu, leundu, ezitu. Jardun. 6. Portugalgo bosgarren hiri populatuena. Zilarraren ikur kimikoa. 7. Boroa balio du. Azkenekoa. Bizkaieraz, etor zaitez, edo etor zaitezte. Bokal biribila. 8. Urteko bederatzigarren hilabete. Gipuzkoako hiria, Oiartzualdean. 9. Musika nota. Detektagailu mota. 10. Hitzak, solasak edo berbak. Sua salatzen du.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

||| HITZ GURUTZATUEN SOLUZIOAK

BIDALTZEKO EPEA. Irailak 23 (astelehena) ||| NORABIDALI ZURE ERANTZUNA. Perez Arregi plaza 1, behe (Azpeitia) edo lehiaketakuztarria@gmail.com e-postara ||| IRABAZLEARI SARIA. Kutxillo urdaitegiaren produktu sorta ||| PARTE HARTZEKO BALDINTZA. Uztarria Komunikazio Taldean bazkide izan behar da. Hitz gurutzatuak zuzen osatu ondoren, moztu denborapasa eta gutunazal batean bidali, edo atera argazkia eta posta elektronikoz bidali.

||| SOLUZIOAK |||||

HITZ GEZIDUNAK

N	O	●	K	A	E	K	S	A	●	K	●
E	●	O	S	E	A	R	●	I	R	A	S
R	A	G	E	P	●	S	O	G	A	L	●
I	O	I	●	O	I	T	I	E	K	E	L
D	D	●	A	L	●	E	Z	T	A	B	●
E	N	E	●	I	S	K	E	●	T	R	E
●	O	K	E	T	A	R	P	A	●	A	●
U	R	U	B	N	A	R	A	●			
K	A	N	A	I	Z	T	A	R	A		
●	G	●	L	●	I	●	T	●			

SUDOKUA

5	2	8	3	1	9	7	6	4			
1	4	6	5	7	9	8	3	2			
6	3	7	4	2	8	1	5	9			
3	9	4	1	8	5	6	2	7			
7	6	4	5	3	2	1	9	8			
2	8	1	6	7	9	3	4	5			
4	2	7	3	8	1	9	6	5			
8	5	9	1	3	8	2	7	4			
1	8	2	4	7	6	3	5	9			

||| UZTARRIAREN UZTAILEKO LEHIAKETA |||||

IRABAZLEA

Mila Treku

Uztarria Komunikazio Taldearen bazkidea da aldizkariko 218. lehiaketaren irabazlea. Kutxillo urdaitegiak emandako produktu sorta irabazi du sari gisa. Argazkian, lehiaketaren irabazlea Kutxilloren oparia eskuetan duela.

URDAIAZPIKO,
HESTEBETEAk eta GAZTAK

Etxeko berezitasuna:
EZKUR URDAIAZPIKO IBERIKOA

Eñaut: 656 79 14 19
Oier: 618 24 01 73
kutxillo@gmail.com
Damazo Azkue 6
AZPEITIA

Pilotatik euskal pentatloira

Kepa Peñagarikano pilotari profesional ohiak Euskal Pentatloi Txapelketan parte hartuko du aurreneko aldiz. Iazko proba ikustera joan eta "maitemindu-edo" egin zen; irailerako jarri dute zita. I. Elustondo

Pilotari profesionala izandakoa da Kepa Peñagarikano, eta kirola utzi zuela bost urte beteko direnean, erabat bestelako ibilbidea hartuko du: pentatloia egingo du lehenengoz. Iaz Azpeitian jokatu zen Euskal Pentatloi Txapelketa ikustera joan zen, eta hantxe piztu zitzaion ideia. "Gustatu egin zitzaidan, maitemindu-edo egin nintzen, eta neure buruari galdetzen hasi nintzen ea ni horrelako proba bat egiteko gai izango ote nintzatekeen. Osaba aizkolaria [Joxemiel Peñagarikano] ere pentatloia ikusten zen, eta parean tokatu eta hitz egiten hasi ginen. Aizkoran irakatsiko zidala esan zidan, eta animatu egin nintzen".

Euskal pentatloirik ez zen egin urte askoan, eta aurreko urtean berreskuratu zuten proba. "Horren aurretik, 1990ean egin zuten azkena, eta Joxe Mari Olasagastik irabazi zuen. Iaz berriz martxan jarri zuten, eta sekulako

arrakasta izan zuen", azaldu du Peñagarikanok. Iaz, bost kirolarik parte hartu zuten lehian, eta aurrean, kopuru hori dezentez handiagoa izango da: hamabi kirolari ariko dira nor baino nor. Herri kirolean aritzen direnak ez ezik, beste hainbat modalitateko kirolariak

ere animatu dira: Peñagarikano pilota mundutik dator, Aizperro arraunlari ohia ere ariko da, Iñaki Errazkin tolosarra ere bai, Beñat Amade bizkaitarra... Gainera, herri kirolean eskarmentua dutenak ere izango dira: besteak beste, Arria V.a, Txapartegi eta Zaldúa.

Iraileko lehen larunbatean, hila-7an, aurreneko kanporaketa jokatu dute Azpeitiko zezen plazan. Denborarik onenak egiten dituzten lehen seirak finalera sailkatuko dira, eta irailaren 21ean, leku berean, jokatu dute finala horiek. Peñagarikano hasi da dagoeneko iraileko probarako prestatzen: "Pixkanaka hasi nintzen gauzak probatzen, eta orain, azken hilabete hauetan, serio ari naiz entrenatzen". Haren arabera, aizkorako proba izango da zailena: "Inoiz ez naiz aizkoran aritu, eta oso kirol teknikoa da. Aizkolariek txikitatik ikasten dute ofizioa, baina 38 urterekin aizkoran hasita, oso zaila da ondo ikastea. Zulo handiena hor daukat".

Pilotatik herri kiroletera jauzi egitea askorentzat bitxia izan daitekeen arren, Peñagarikanok ez du hain arraro ikusten saltoa egin izana: "Familian beti bizi izan dugu gertutik herri kirolen mundua. Izan ere, gure osaba aizkolaria izan zen, eta familian badauzkat harria jasotzen ibilitako kideak ere. Beti gustatu izan zait mundu hori, baina pilotan ibiltzen nintzen garaian, kanpotik ikusten nuen dena. Dena den, pilota lagata nagoenetik, beti izan dut tentazioa. Gustatu egiten zait apustu mundua, eta azkenean, neu ere engantxatu egin naiz". ✨

KIMU BAT
GARDEN

Animaliontzako denda berria

Gure etxeko lagun
lletsu, lumadun eta
ezkatadunentzako
eskaintza zabala!

Urrestilla bidea, 7/g. AZPEITIA

Edari begetalak

Edari begetalak esnearen alternatiba gisa egin dira ezagun, nagusiki arrazoi etikoengatik eta esneari alergia/intolerantzia diotenen premiei erantzuten dietelako. Sojatzko eta glutenezko jakiak beste kultura batzuetan ohikoak badira ere, begetarianismoari eta beganismoari esker egin dira ezagun mende baldin.

Azken urteetan ikaragarri hazi den eta haziko den sektorea da edari begetalena, eta horregatik da garrantzitsua produktu horiek ondo ezagutzea. Merkaturan edari begetal ugari aurkitu ditzakegu, baina edari horien zaporea nahiko mikatza denez, azukrea gehitzen zaie. Hori dela eta, etiketak arretaz begiratzeari komeni da.

Etxeetan egiten diren edari begetalek askoz ere nutriente gehiago dituzte eta osagaien zaporea ere markatuagoa da. Uda honetan errezeta probatzera animatzen zaitut, egiteko erraza eta jateko gozoa baita. Batetik, osagaia beratzen jarri 12 eta 24 ordu artean –intxaurrek, almendrak, oloa...–. Gero, iragazi eta beratzeko erabilitako likidua kendu. Segidan, irabiagailuko ontzian jarri aukeraturako osagaia, eta ur freskoa gehitu –osagaiaren bolumena hiru aldiz– eta birrindu. Ondoren, iragazi eta hozkailuan gorde –gehienez 2-3 egunez–.

On egin, eta uda ona izan!*

aitziber aizpuru

AIORA OLAIZOLA kanpineko harreragilea

1. Bezeroen ohiko eskaera?

Turismo informazioa.

2. Denda, bungalow-a edo karabana?

Sasioiaren arabera, baina partzelak gehiago.

3. Bezeroak, nongoak?

Asteburuetan,

euskaldunak. Bestela, atzerritar jubilatuek.

4. Harrerako lanean ezinbestekoa da...

Adeitasuna eta pazientzia.

5. Ekaitz egunetan, lan gehiago?

Kanpin dendetan daudenean, bai.

6. Zer bilatzen dute bezeroek?

Gurean, lasaitasuna.

7. Eta zer da gehien eskertzen dutena?

Langileon laguntza prestutasuna eta garbitasuna.*

Mailo Oiarzabal

Ekain
ALBAYTERI KLINIKA
Euskal Herria, 34
20730 AZPEITIA
Tel.: 943 15 16 40
Larrialdetik:
943 15 16 40

ostadar optika
OPTIKAS - OPTOMETRISTAS
Jose de Arretxe, 17
Tel. 943-810954
AZPEITIA
Iñaki Oñate, 28
Tel. 943-850445
AZKOITIA

AZKOITIA
ERLOJU
KONPONKETAK
Araoa, 5
AZPEITIA Tel.: 943 81 47 12

Alar
merceria
Loiolako Irujo Hiribidea, 9
Tel: 688 81 87 78

LAU
NEUMATIKOAK
PNEUMATIKOAK - MEKANIKA AZKARRA
943 053056 Loiola kalea 30, 20730 Azpeitia

uba
SERVICIOS
Abokatuak
Fisioterapeutas
Psicólogos
Dietistas
Gestores
Fisken administrazioa
Gestio inmobiliaria
Tel. 943 157 422 Fax: 943 157 422
Egoitza: Kalea, 41. 1. planta. 20730 Azpeitia

KIRURI
JATETXEA
Loiola hiribidea, 24
LOIOLA - AZPEITIA
Telefono: 943 81 56 08
Faxa: 943 15 03 62

adi
ARTE ETA
DISEÑO
ESKOLA
ELKARTEA
Marraskia eta eskulanak
(haurrak) 17:30 - 19:00
Pintura 16:00 - 17:30
(helduak) 19:00 - 20:30
Talia 19:30 - 20:00
Jose Arretxe kalea, 3
943 81 28 08
arribaburu@gmail.com
Matrikula arte osoan zabalik

IRENE ALTUNA
ORAZKEND
Loiola Bidea, 26 Tel. 943 81 51 87
www.ialtunacenda.com

Tantaka, tsunamia

Hamar urte beteko dira aurten Marea Arroxa sortu zenetik. Lehen zipriztin arrosak gogoratu dituzte Anne Unanuek eta Mikel Seguirolak. 📌📷 Anartz Izagirre

Hamarkada bat igaro da festetan kolore arrosa jaun eta jabe bilakatu zenetik. Plazako batzar zabalak, herri bazkari arrosa, Txomingeroen bazkaria, txupinazo osteko kalejira nahiz kamiseta arrosak jaien ikur bilakatu dira herrian ordutik. Hori guztia duela hamar urte jaio zen, eta ondo gogoan dituzte Marea Arroxaren hastapenak Haujijijai batzordeko Anne Unanuek (Urrestilla, 1991) eta Mikel Seguirolak (Azpeitia, 1991). Unanuek dioenez, “ilusioz beteta” zeuden garai hartan, eta “lan asko” izanagatik, ederki pasatzen zuten. Seguirolak azaldu duenez, “egin beharreko lana” moduan ikusten zuten festen antolakuntza, eta lanean “gozatu” egiten zuten. “Giro bikaina genuen eta horrek lana asko erraztu zuen”, diote biek.

Festen antolakuntzaren inguruko eztabaida prozesuaren fruitua izan zen Marea Arroxa. “Jaien inguruan hausnartzeko bildu ginen hainbat herritar, eta festa batzordeak izan beharreko balio batzuk zehaztu genituen orduan”, dio Seguirolak. Unanuek Urrestillatik egin zuen jautzia: “Ni orduan Urrestillako festa batzordean nenbilen, eta Sanjuandegiko jendearekin eta saninazioak antolatzen ari zirenekin bildu ginen, festen inguruan hausnartzeko”. Hain zuzen ere, Haujijijai batzordearen eta Marea Arroxaren sorrerak Sanjuandegiko eta Urrestillako festen berpiztearekin bat egin zuen. Unanuek adierazi duenez, orduan erabaki zen festa batzordeak nolakoa izan behar zuen: “Batetik, saninazioak jorra-

Marea Arroxako kideak kioskoan, iazko txupinazoaren orduan. ■■Uztarrria

tuko zituen talde bat sortu nahi genuen, hau da, Marea Arroxa; eta bestetik, festa guztiak bilduko zituen batzordea eratu nahi genuen, Haujijijai batzordea". Eztabaida prozesu haren ondotik sortu zen Marea Arroxa; parekidetasuna, euskara, gatazkaren konponbidearekiko nahiz ingurugiroarekiko konpromisoa, elkarlana eta auzolana oinarri zituen festen antolakuntzako taldea.

Ez daude oso ziur zergatik aukeratu zuten kolore arrosa herriko jaietarako. "Herri osoa biltzeko aitzakia moduan kolore bizi bat behar genuen, eta arrosa aipatu zuten taldean", gogoratzen da Unanue. "Beste herrietako ereduak" oinarri hartu zituztela oroitzen da Segurola. Ordutik, ez da kolore arrosarik falta izan herriko kaleetan San Inazio bezperan, eta herri bazkariak gain, beste hainbat ekitaldi famatu ere izan dira azken hamarkadan batzordeak antolatuta, hala nola play-backa, bakailao txapelketa eta txomingeroen bazkaria. Txiximore pertsonaia ere sortu zen festen harira, jaiak beturreko moreen bitartez ikusten dituen pertsonaia feminista. Horrez gain, duela urte batzuk, Marea Arroxaren kantua egin zuen Skandalue elektrotxaranga hainbat herritarren laguntzarekin eta parte hartzearekin.

Kontuak kontu, biak alak biak bat datoz: "Ez genuen espero Marea Arroxak halako dimentsioa hartuko zuenik". Segurolak orduan "inertziak" lan egiten zutela dio, eta Marea Arroxa eta horri lotutako guztiak izandako arrakastaz ez zela ohartu "kanpotik begiratu" zion arte. Unanue bat dator: garai hartan festak "naturaltasunez" hartzen zutela dio eta ez zela "pentsatzen ere jarri" zer nolako in-paktua izan zezakeen egiten ari zirenak herrian urte batzuen buruan. Hark gaineratu du urte batzuk beranduago "kontziente" izan zela Marea Arroxak zer nolako ibilbidea izan duen: "Oso batuta geunden orduan, eta Sanjuandegin, Urrestillan nahiz saninazioetan indarrak batzen genituen guztiok", azaldu du Unanuek. "Elkarren babesa izan zen Marea Arroxaren arrakastaren gakoa".

Lehen udaletxe azpiko arkupeetan eta orain plazako kioskoan, maiatz bukaeratik aurrera ia astero batzen dira Marea Arroxako kideak, eta taldearen barruan, hainbat azpi batzorde daude festak antolatzeko. Urte batetik bestera, Marea Arroxak hartutako dimentsioa dela eta, "beharrak bultzatuta" antolakuntzan aldaketa batzuk egin behar izan zituzten festa batzordeko kideek. "Jaiak beste esparru batetik bizitzeko gogoak genuen festa batzordeko hainbat kidek", dio

Mikel Segurola eta Anne Unanue.

Segurolak, eta hala, urte batetik aurrera, hainbat ekitalditarako boluntarioak eskatzen hasi ziren. Urte batean herri bazkarian lan egiteko zozketa egin zutela gogoratzen da Unanue, baina segituan konturatu ziren ez zela bidea; horren ostean hasi ziren boluntarioak eskatzen: "Jende asko lehen aldiz ma-haia jartzen hasi zenean konturatu zen ez zela batere kostatzen festetan laguntzea", azaldu du Unanuek.

Segurolaren arabera, asko aldatu da kaleko giroa Marea Arroxa heldu zenetik: "Txikitako oroitzenak ditut, eta gogoratzen naiz orduan ez zela halako girorik izaten egunean zehar". Horrez gain, kalea "herrikoitu" egin dela dio: "Txosnagunetik kalera ere igaro dira festak, eta orain, beste saltsa bat antzematen da kalean". Unanue ere bat dator: "Anbizio handia genuen, eta ahalik eta jende gehienarengana heldu nahi genuen, kalea hartu". Biak ados daude esatean Marea Arroxak herriari erakutsi nahi ziola festak "herritik eta herriarentzat" egin zitezkeela eta saninazioek irauten duten hiru egunetan kalean egoteak hori erakusten duela.

Herriarregana heltzea, erronka

Marea Arroxak herrian duen sona nabarmenaren arren, Unanuek eta Segurolak argi dute

herritar gehiagorengana iristea izango dela Marea Arroxaren erronka nagusia. "Orain arteko balioetan sakondu, eta herritarregana heldu behar dugu; biak uztartzean dago gakoa", dio Segurolak. Unanueren arabera, festen antolakuntza ezin da "lan karga" moduan ikusi; antolaketarako ilusioa eta gogoak izanez gero, "pila bat" gozatzen dela dio: "Festak beste modu batera ikustea dakar barrutik bizitzeak".

Unanuek eta Segurolak argi dute hamar urte hauetan guztietan festek ez ezik, Marea Arroxak berak ere bilakaera izan duela. Marea Arroxa sortu zenean ezarritako balioak "oinarrikoak" izan zirela dio Segurolak, eta gaur egun mantentzen direla, nahiz eta herria aldatzen doan heinean, festak ikusteko modua eta antolaketa ereduak ere aldatu egin den. Hamargarren urteurrena dela aprobe-txatuta, festez "hausnarketa sakona" egitea tokatzen dela uste du Unanuek: "Kontua da urtean zehar ez garela biltzen, eta orduan eztabaidak desorduetan ematen direla". Biek ala biek argi dute ez dutela Marea Arroxarik gabeko saninaziorik imajinatzen, eta horretarako, beharrezkoa ikusten dute herritar gehiagoren parte hartzea aurrera begira, herriko festak arrosak ez ezik, anitzak ere izan daitezen bermatzeko.*

TELEFONO ZENBAKIAK

TOKI PUBLIKOAK

Udaletxea	15 72 00
Udaltzaingoa	15 13 13
Suhiltzaileak	112
Azpeitia Lantzen	15 71 83
Iraurgi Berritzen	026069
Nekazal Bulegoa	81 24 85
Iturritxiki Ludoteka	15 11 79
Txiki-Txoko Ludoteka	15 05 16
Gaztelekua / GIB	15 71 61
Lanbide	15 04 02
Kiroldegia	81 30 69
KIUB	15 72 01
Igerilekua	81 41 21
Emakumeen Txokoa	15 70 55
Ertzaintza-Azkoitia	083780
Baigera I	81 51 71
Baigera II	81 23 89
Epaitegia	025191
Ekoetxea	81 24 48

OSASUNA

Anbulatorioa	025400
Anbulatori. larrialdiak	025401
Eguneko zentroa	15 74 96
Asepeyo	814400
Gurutze Gorria	85 32 97
DYA-Donostia	46 46 22

KOMUNIKABIDEAK

Uztarria	15 03 58
Hitza (Azpeitia)	81 38 41
Hitza (Zarautz)	890017
Azpeitian Zer?	080688
Erlo Telebista (Azpeitia)	81 53 35
Berria	943 30 40 30
Gara	943 31 69 99
Noticias (berriemailea)	687 60 50 06
DV (berriemailea)	610 81 29 12
Argia	943 37 15 45
Arrate Irratia	943 12 01 73
Euskadi Irratia	943 01 23 00
ETB	943 01 17 05

ALDERDI POLITIKOAK

Bildu	15 72 00
-------	----------

FARMAZIAK (ABUZTUA)

1-3-4
Alberdi (Azpeitia).
943815974

19-21-23-29-31
Beristain (Azpeitia).
943811949

2-6-8-9-12-15-17-18-22-26
Arrieta (Azpeitia).
943811274

28
Aranburu (Azpeitia).
943811350

5-7-10-11-13-14-16-20-24-25-27-30
Jacome (Azpeitia).
943080258

GAUEZ, URTE OSOAN
Arrieta (Azpeitia).
943811274

LARRIALDIAK

112

ODOL-EMAILEAK

Irailaren 25ean izango dute
hitzordua, 17:00etatik
21:00etara, anbulatorioan.

EAJ	81 55 70
Sortu	15 72 00
EA	81 00 11
Aralar	647 42 59 95
SINDIKATUAK	
ELA	81 34 46
LAB	15 13 56
EHNE	81 39 28

KULTURA-EUSKARA

Sanagustin	10 52 20
Kultur Mahaia	674 16 56 84
Euskara Patronatua	81 45 18
Natul euskara taldea	661 10 44 46
Udal Euskaltegia	81 19 47
Udal Liburutegia	15 71 95
Loiolako Liburutegia	816508
Kontseilua	943 59 12 00
Bai Euskarari	902 43 00 26

IKASTETXEAK

Iraurgi (Betharram)	81 16 68
Iraurgi (Milagrosa)	816380
Iraurgi (Jesuitinak)	81 22 49
Ikasberri	15 12 46
Karmelo Etxegarai	81 26 97
Urola BHI	15 02 28
Uztaro	81 31 90

BESTERIK

Xoxoteko aterpea	58 10 07
Eregi	943 08 06 88

ORDUTEGIAK

UDALETXEA || Asteguna: 08:30-14:00 || Larunbata: 09:00-12:30 **UDALTZAINGOA** || Egun osoz irekita egoten da **ANBULATORIOA** || Egun osoz irekita egoten da **IGERILEKUA** || Astelehena: 14:00-21:00 || Beste egunak: 07:00-21:00 || Larunbata: 10:00-13:00 eta 16:00-20:00 || Igandea eta jai egunak: 09:00-13:00 || Kanpoko: irailera arte irekita **KIROLDEGIA** || Astegunak: 10:00-13:00, 15:00-21:00 || Larunbata: 10:00-13:00, 16:00-20:00 **LIBURUTEGIA** || Astegunak: 09:00-13:00, 15:30-20:00 || Larunbata: 09:00-13:00 || Ekaineko azken astean, uztailean, abuztuan: 08:30-14:00. Abuztuko lehen hamabostaldian itxita. **GAZTELEKUA** || Asteartea-ostirala: 17:00-20:30 || Larunbata: 16:00-20:30

ERABILGARRI

▲ GIB BIRUSAREN TESTA.

Azpeitian bada GIB birusaren test azkarra egiteko aukera. Hain zuzen ere, Sanjuandegiko Beristain farmazian egin daiteke proba, eta hogeit minututan jasotzen da emaitza.

GARRAIOA

ALDALUR	943 85 25 87
EUSKO TREN	902 54 32 10
GUIPUZCOANA	943 85 11 59
PESA	943 21 26 99
PIPER ELKARTEA	943 85 25 87
TAXIAK	943 81 13 07

|| autobusen ordutegi osoa:
www.uztarria.eus/azpeitia/
autobusak

INAXIO URBIETA

DYAko boluntarioa

“Jendea
Laguntzen dugunez,
gurea Lan ona da”

Azken hiru urteetan DYAko boluntario eta osasun-teknikari lanetan aritzen da azpeitiarra. Zaintza zerbitzua eskaintzea da haren ohiko egitekoa. 📝 Ane Olaizola

Zein izaten da egiten duzun esku-hartzerik ohikoena?

Normalean, zaintza zerbitzua eskaintzea. Ekintzaren bat dagoenean, gutxienez anbulantzia batek egon behar izaten du, eta norbait zerbait gertatuz gero, hura artatu behar izaten dugu. Lasterketetan, zezenketetan, partidetan... egoten gara, eta oro har, publikoari zuzendutako zerbitzua izaten da.

Zer da zuretzat lanegun on bat?

Oraindik behintzat, ez zait ezer larririk artatzea suertatu; egun lasaia eduki ditut. Gainera, zerbait gertatuz gero, lantalde profesionala dut ondoan, eta beraz, lasai aritzen naiz boluntario lanetan. Gertaera ohikoena izaten da adineko pertsonen ondoezak ematea, eta halakoetan, pazienteak osasun etxeren batera eramaten ditugu. Jendea laguntzen dugunez, gurea lan ona dela esaten dut.

Anekdotarik ba al duzu?

Behin, Eibarko [Gipuzkoa] Ipuru futbol zelaian geunden, futbol partida batean zaintza zerbitzua egiten. Halakoetan, DYAkoak aparteko aulki batean egoten gara, zerbait gertatuz gero, berehala esku har dezagun. Eibar

eta Sevilla taldeen arteko partida zen; Sevilla gola sartu zuen eta zaleak ospatzen hasi ziren. Une hartan, harmailera begira nengoan, eta bat-batean harmaila okertzen eta erortzen hasi zela ikusi nuen. Zorionez, ordea, ez zen ezer larririk gertatu.

Zer ekintzatan egotea duzu nahiago?

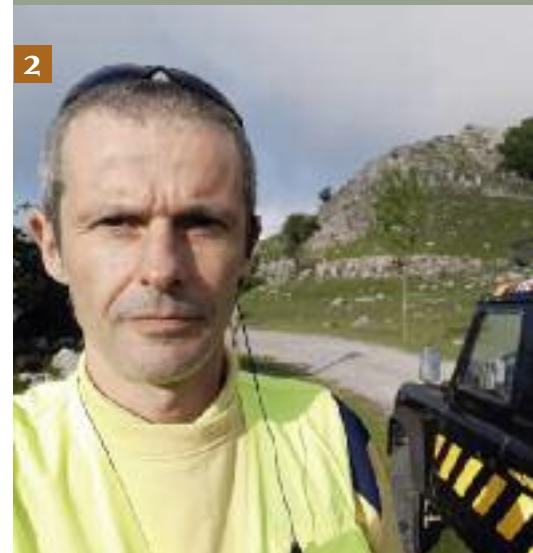
Txirrindularitza probetan. Anbulantzian zozela, norbait artatzen geratzen bazara, gero ziztu bizian abiatu behar duzu berriz txirrindulariengana iristeko. Emozio gehiago egoten da halakoetan. Izan ere, zerbitzua asko aldatzen da saio batetik bestera. Errezilgo festetako afarian, esaterako, anbulantzia bat eskatzen dute, eta hori ere zaintza zerbitzu ederra izaten da, afaltzen ematen dizutelako.

Zeren arabera erabakitzen duzue sirenak noiz jarri?

Gertaerak izan duen larritasunaren arabera jartzen ditugu sirenak, bulego nagusitik agintzen digute noiz jarri. Kodeen bidez, handik esaten digute argiak, sirenak ala biak batera jarri behar ditugun. Dena den, ahal bada, sirena ez dugu pizten, barruan doana urduri jartzen delako harekin.✱

1. Inaxio Urbieta, DYAren Azpeitiko egoitzaren atarian, atzean anbulantzia duela.
2. Azpeitiko ibilaldi neurtuan zaintza zerbitzua egiten. 3. Urbieta, pertsona bat artatzen.

Letizia malkotan

Adurra behar du neskari malkoak aterarazteko! Nik ez nuen horretarako asmorik, nire esker ona Letiziari agertu besterik ez nuen nahi. Azken finean, berak kontatu zizkidan liburura aldatu nituenak. Jakina, disimulatuta jarri nituen, leitu behar ez duenak ez dezan deskuidoan leitu, eta ez dadin pastela argitara atera. Kontua da aspaldi esan niola berak kontatutakoak eskribitu nituela nobelan. "Egunen batean erakutsiko dinat", esan nion behin, eta nola tartean behin elkar ikusten dugun, ia-ia urte erdia ere joan da agindu nionetik. Oraindik orain, horratik, nire burutzar handi hau akordatu, eta etxera eraman nion nobela, erregalo. Eta nola ez dakien euskararik, bat-batean itzuli behar izan nizkion berak kontatutakoak kontatzen dituzten paragrafoak: "50 urte bete zituen egunean, larruz larru zirela, Janetek Helenari belarrira xuxurlatu ziona: 'Ez kezka, matte. Adina zenbaki hutsa da. Horixe erraten zinan gure aitatzik!'. Eta, nobelan ilara batzuk aurrerago, Janetek Helenari berriz, gogorrago oraingo honetan: "Kokina haiz, gero! Aitatzik erraten ziguna erraten ahal dinat: 'Adina zenbaki hutsa da!' Sar ezan hori hire burutzar handi horretan! Kokina!".

Ondoan nuen Letizia horixe leitzen ari nintzaiola. Aurrerago ere eskribitua nuen, ordea, Letiziak kontatutakorik, eta huraxe bilatu, aurkitu, eta berriz ere bat-batean itzultzen hasi nintzen: "Janetek kontatu ohi zuenez, Japonian sortuak zituen Xanga eta Midori aitatzik amatzia. Nagasaki ondoko Uton, justuki. Bigarren Mundu Gerrak galarazi zien ordu arteko bizimoldea. Seme-alabak hartu eta Brasilerat abiatu ziren ihesi, Sao Paolorat, non osatu baitzen, Libertade auzoan, herrialdetik kanpo denik eta japoniar koloniarik handiena". Ilara batzuk beheraxeago, Janet da kontari: "Aitatzik Xanga zinez ezaguna zunan auzoan, inork ez bezala zitinan loreak. Goizean goizago, bortzetan jaiki eta eguerdi arte, hark bere loreei ematen zienan denbora guzia.

|||||||miel a. elustondo|||||||

|||Nire burutzar handi
hau akordatu, eta etxera
eraman nion nobela,
erregalo

Arte horretan aitatzik ez zinan bertzerik. Eguartean loreen errainuan bizi zunan! Horrela zunan gauza, eta horren arabera bizi zunan amatxi. Handik goiti bertzerik zunan, hori ere erraten ahal dinat (...) Diren eta ez diren lore suete guziak hazten zitinan aitatzik: krisantemo, arrosa, gladioloa, krabelina, liria, margarita, begoniak, orkideak (...) lorerik harroenak eta itxura sotileneoak, eite zatereko eta beldurgarrienak eta petalorik txiki bitxienak ematen dituztenak... denerik hazten zinan aitatzik!". Horixe leitzen ni Letiziari, eta Letizia malkotan. "Zer duzu, ordea?", nik. Eta berak: "Hunkitu egin naiz. Niretzat hain gauza inportantea liburu batean eskribituta ikusteak zirrara eragin dit". Eta malko gozotan ezti Letizia, inoiz baino eztiago.✱

TiEN21 ESNAOLA

ZATOZ
DENDA BERRITUA
EZAGUTZERA!

Pablo VI, 3 · Tel.: 943 08 03 55 · esnaelek@outlook.com

uztarria tonbola

**ZATOZ
AURTENGOAN
ERE!**

bertan
azpeltiko merkataritza kartas

Talasoterapia
Zelai
ZELMAIA

adab
leapaindegia

ANADIA

Jone & Makar

INAXITA

ukabi
informazioa

GAROA
kafetegia

MAITANE
ESTETIKA ZENTROA

PIKUA
taberna

WINE & VINE
TABERNA

GOATZ
leapaindegia

OKINDEGLA
TRENBIDE
KAFETEGIA

WITZ

albona
leapaindegia

AZKUNE

KIMETZ

Zuha

Nagaitz
kafetegia

jai-alai
leapaindegia

EROSKI bidalak
Ametxeta? Egun lehen!

BORDATXO

AUNTXA
leapaindegia

Kutxilla

J.B. San Sebastian Harategia

Sanjuancegi

JOXE RAMON
harategia

Odrozola Harategia

ICIAS SANJUAN
I.S.

anare
leapaindegia

aisialdi

COFINA

IBNEAUNA

KAFE ORATZ
TABERNA

Jim Clark

HUGAR

juantxotxiki

aisialdi

COFINA

IBNEAUNA

KAFE ORATZ
TABERNA

Zuhatz
TABERNA

INTXAUSTI

INTXAUSTI

HUGAR

Baigera2

Kantoi

Kantoi

LOURDES
depilazioa

alior
kafetegia

MENDIZABAL
ERRETEGIA

Meola

sanegustin

ERRETEGIA

Garai

eperra

Sakona

Hotel Arago

Edurne
leapaindegia

ERMELA
URUTEGIA

ERROTANDI

txantxa

ORRIBECOZO
harategia

Garai

eperra

Sakona

Hotel Arago

Edurne
leapaindegia

ERMELA
URUTEGIA

ERROTANDI

txantxa

ORRIBECOZO
harategia

Garai

eperra

Sakona

Hotel Arago

Edurne
leapaindegia

ERMELA
URUTEGIA

ERROTANDI

txantxa

ORRIBECOZO
harategia

Atsedeen
Kafetegia

OKINDEGLA
leapaindegia

MOTX

zabala
harategia

TXOKOA
JATEXKA

menats
leapaindegia

LARATZ
kafetegia

INTZ

GERTU
leapaindegia

Berdie

A&M

D.A.

LOUXKETA

JATEXKA
LANDETA

B&R
leapaindegia

korrale
leapaindegia

LABORAL
kutxa

LABORAL
kutxa